Nr. 39

29 september 1962
VERSCHIJNT WEKELIJKS

SJORS
van de Rebellenclub

WERELDDIERENDAG

1962

Wat voeren ze

in hun schild?

Een praatje over schildpadden op verzoek van Jean Spronken in Maastricht.

Schildpadden behoren tot de oudste dieren ter wereld. Men neemt aan dat ze reeds honderd miljoen jaar geleden de aarde bevolkten. De volkeren in de oudheid vereerden deze dieren en van de Indianen van Noord-Amerika is bekend dat zij van het schild van deze dieren allerlei siervoorwerpen maakten. Waarschijnlijk hebben er heel vroeger geweldig grote soorten bestaan, die intussen zijn uitgestorven.

Schildpadden behoren tot de orde der reptielen. Ze hebben een benig rug- en buikschild, waartussen zij hun kop en poten terugtrekken in geval van onraad en gevaar. Schildpadden hebben geen tanden, maar kaken met scherpe hoornplaten, waarmee ze uitstekend kunnen bijten. Er zijn zowel vleesals planteneters onder. Alle schildpadden hebben vier poten. Bij de zoetwaterschildpadden zijn de tenen door zwemvliezen verbonden en de zeeschilpadden hebben platte roeivoeten. Schildpadden zijn trage dieren, ze groeien langzaam, maar kunnen een zeer hoge leeftijd bereiken. Een leeftijd van honderdvijftig jaar is geen uitzondering. In een Londense dierentuin is zelfs een exemplaar aanwezig van maar liefst driehonderd jaar oud. Dit weet men, omdat de schenkingsbrief, waarmee het dier indertijd cadeau gegeven werd, bewaard is gebleven. Er bestaan meer dan tweehonderd soorten schildpadden. Hun grootte varieert van twee en een halve meter lang en een gewicht van zeshonderd kilo tot exemplaren van enkele centimeters lengte. De voornaamste groepen waarin schildpadden worden verdeeld zijn: landschildpadden, rivierschildpadden en zeeschildpadden.

Landschildpadden. Deze dieren lopen op dikke, iets naar binnen gebogen poten. De meeste landschildpadden leven in Amerika en Afrika. Daarnaast komen er op de Galapagoseilanden reuzen- of olifantsschildpadden voor, die een lengte van anderhalve meter en een gewicht van tweehonderdvijftig kilo kunnen bereiken. Op de noordelijke kusten van de Middellandse Zee leeft de Griekse of Moorse landschildpad, die twintig centimeter lang wordt, Tot de landschildpadden behoren ook de moerasschildpadden. Ze komen voor in traag stromende rivieren, vijvers en meren. Op het land bewegen zij zich sneller dan de eigenlijke landschildpad. De Europese moerasschildpad komt voor in het zuiden en oosten van Midden-Europa. Hij is zwartachtig van kleur met gele vlekken en wordt ongeveer tweeëndertig centimeter lang.

Rivierschildpadden hebben een snuit die veel op een slurf lijkt. Zij verlaten het water alleen om eieren te leggen. Ze leven hoofdzakelijk van kleine waterdieren. Ze komen voor in de rivieren van Azië, Afrika en Amerika. Hun lengte kan anderhalve meter worden en hun gewicht honderd kilo. Bekend en ook wel berucht zijn de chélydra's, grote schildpadden, die voorkomen in de Noordamerikaanse staat Alabama. Zij leven van eenden, ganzen en andere watervogels en zijn zeer vechtlustig. Ze kunnen lange tijd onder het wateroppervlak blijven zonder boven te hoeven komen om te ademen, en trekken hun prooi onverhoeds naar beneden. Berucht zijn ook de monsterschildpadden uit Brazilië, matamata's geheten. Ook zij leven in het water en kunnen zeer lang onder blijven. Ze leven van vissen en zijn erg roofzuchtig.

Zeeschildpadden bezitten een hartvormig pantser. Zij voeden zich met zeedieren en leven alleen in tropische en subtropische zeeën. Een bekende soort hiervan is onder andere de karetschildpad. Zijn pantser bestaat uit platen die dakpansgewijs over elkaar liggen. Hij kan een lengte bereiken van twee meter en er zijn exemplaren bekend, die maar liefst vijfhonderd kilo zwaar zijn geworden. Ook de lederschildpad hoort hierbij. Hij kan twee meter lang en zeshonderd kilo zwaar worden.

Alle schildpadden, of het nu land-, rivier- of zeeschildpadden zijn, leggen hun eieren op het land. Met grote inspanning graaft de moederschildpad met haar achterpoten een gat in het zand en legt daarin haar eieren. Het aantal eieren dat gelegd wordt is per soort sterk verschillend. De eieren worden door het dier met zand bedekt en dit wordt netjes gelijkgestreken om de plaats aan het oog van vijanden te onttrekken. Tot deze vijanden behoren niet alleen andere dieren, maar ook mensen, die de eieren zoeken. Schildpadeieren worden in vele streken als een lekkernij beschouwd, evenals trouwens het vlees van een schildpad. Op de menu's van vele deftige hotels prijkt „schildpadsoep". Nadat de eieren gelegd zijn laat de moederschildpad ze alleen; het uitbroeden gebeurt door de warmte van de zon.

Schildpadden houden een winterslaap. Landschildpadden kruipen daarvoor weg in holen en spleten en waterschildpadden graven zich in in de modder op de bodem van rivier of meer. Deze laatste soort kan er gemakkelijk tegen om lange tijd onder water te blijven.

Als huisdier kan men het beste een landschildpad nemen. Zij houden het in gevangenschap beter uit dan water- of moerasschildpadden. Van de landschildpadden is als huisdier het meest aan te bevelen de Griekse of Moorse landschildpad. Dit is een planteneter, die zich voedt met sla, worteltjes en stukjes fruit. Men kan hem in de tuin houden, maar ook in de huiskamer. De winterslaap duurt van oktober tot april. De schildpad moet gedurende die tijd in een kistje met hooi of dorre bladeren in een vorstvrij, maar onverwarmd vertrek verblijven.

Goochel je mee?

Sjors geeft goochelles

Houden jullie van goochelen? Nou, eigenlijk hoeven we dat niet te vragen, want uit de vele brieven die we regelmatig binnenkrijgen, blijkt dat wel. Bovendien zijn er onder onze lezeressen en lezers een heleboel, die zelf goochelen en thuis of op school af en toe weleens een voorstellinkje geven.

Goochelen kun je op vele manieren. Bij de meeste toeren moet je vlug zijn met je vingers en dat vereist wel enige oefening. Maar er zijn ook trucs, waar geen vingervlugheid aan te pas komt, zoals bijvoorbeeld cijfertrucs. Hieronder vind je drie van die cijfertrucs. Ze zijn heel gemakkelijk en ook als je nog nooit gegoocheld hebt, zul je er succes mee hebben. Probeer het maar eens!

Eerste truc

Deze truc is heel eenvoudig, maar zal op de toeschouwers grote indruk maken. Je vraagt aan iemand uit je gehoor sterk aan een bepaald getal te denken, het doet er niet toe wat voor getal. Als hij een getal in zijn gedachten genomen heeft, laat je hem dit opschrijven en met 2 vermenigvuldigen. (Natuurlijk mag je zelf niet kijken!) Is dat gebeurd, dan laat je het produkt van de vermenigvuldiging nog eens met 5 vermenigvuldigen. Het produkt van deze laatste vermenigvuldiging moet het slachtoffer nu hardop bekendmaken en direct daarop zeg je hem welk getal hij aan het begin in zijn gedachten genomen heeft. Groot zal de verbazing zijn als blijkt dat je het precies goed geraden hebt!

Toch is dit niet zo moeilijk als het lijkt. Als het slachtoffer het laatste produkt genoemd heeft, heb je niets anders te doen dan het laatste cijfer daarvan weg te denken en je houdt het begingetal over. Het volgende voorbeeld zal het je duidelijk maken.

Iemand neemt in gedachten het getal	62
Hij vermenigvuldigt dit met 2	= 124
Dit vermenigvuldigt hij met 5	= 620

Je laat nu het laatste cijfer hiervan weg, de 0 dus, en je houdt over 62, het getal dat aan het begin in gedachten genomen was!

Tweede truc

Je vraagt aan een van je toehoorders 'n getal op te schrijven van 5 verschillende cijfers. Als dat gebeurd is, laat je hem of haar datzelfde getal er in omgekeerde volgorde onder schrijven. Het kleinste van de twee getallen moet van het grootste worden afgetrokken. Er blijft nu een getal over en daaronder laat je hem of haar weer hetzelfde getal in omgekeerde volgorde zetten. Deze twee getallen moeten bij elkaar worden opgeteld. Als dat klaar is — je hebt natuurlijk zelf niets gezien — zeg je dat jij nu het eindgetal raden zult. Je denkt even heel diep na en geeft dan precies het juiste getal op, namelijk 109890.

Ook deze truc is makkelijker dan hij lijkt. Laten we eens aannemen dat je slachtoffer heeft opgeschreven.. 34567

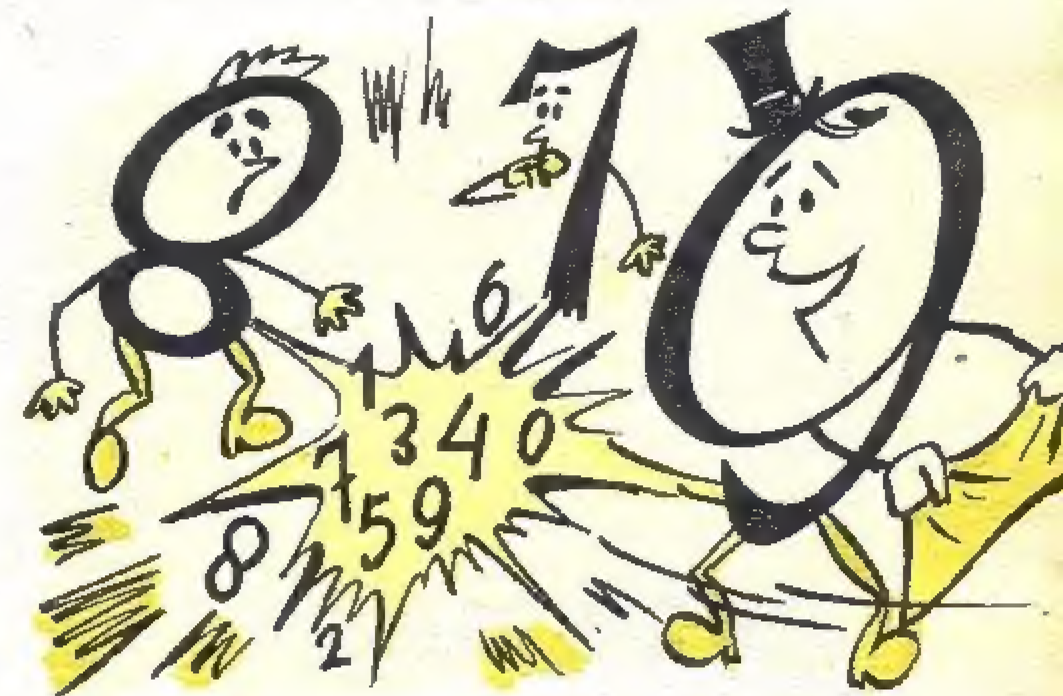
Laten we eens aannemen dat je slachtoffer heeft opgeschreven..	34567
Dit getal komt er omgekeerd onder, dus	76543
Het kleinste getal wordt van het grootste afgetrokken en er blijft over	41976
Dit getal komt er weer omgekeerd onder, dus	67914
Nu optellen	109890

De uitkomst van deze bewerking is bijna altijd 109890. In enkele gevallen kan het gebeuren dat de uitkomst 99099 is, maar dat is niet erg. Als je één keer 109890 gezegd hebt en dat is fout, doe je net of je nog eens heel diep nadenkt en dan zeg je 99099 en dat is dan goed!

Derde truc

Je vraagt je toehoorders of ze — zonder dat jij het ziet — onder elkaar twee getallen van vijf cijfers willen zetten. Als dat gebeurd is, schrijf je er zelf een getal van vijf cijfers onder, dan het publiek weer een en dan doe je het zelf nog een keer. Nu kijk je heel gewichtig naar de getallen, neemt een stuk papier en schrijft er een getal op. Dit papier vouw je op en geef je aan de omstanders. Daarna vraag je het publiek of het de getallen bij elkaar wil optellen. Dat gebeurt. Dan wordt jouw papier erbij gehaald en wat blijkt? Dat jouw optelling precies klopt, ofschoon je er maar een paar tellen voor nodig gehad hebt!

Het geheim van deze truc is dit. Als je het derde getal onder het tweede schrijft, kijk je goed naar dat tweede getal. Je kiest nu elk cijfer zó dat het samen met het cijfer er vlak boven 9 vormt. Ditzelfde doe je ook bij het vijfde getal. Als alles klaar is kun je heel eenvoudig het eindgetal zeggen: dit is namelijk hetzelfde als het bovenste getal, met dit verschil dat je er een 2 vóór zet en van het laatste cijfer er 2 aftrekt. Hier is een voorbeeld.

Het publiek schrijft eerst	12345
en dan	38765
Jij schrijft eronder (denk aan 9)	61234
Het publiek schrijft daaronder	12345
Jij schrijft eronder	87654

Om nu het totaal te weten zonder de getallen op te tellen neem je het bovenste getal, 12345, zet er een 2 voor, 212345, en trekt van het laatste cijfer (dus 5) 2 af, dus dat laatste cijfer wordt 3.

Het totaal is dus: 212343. Als je de zaak wilt controleren, tel dan de getallen nog maar eens op de gewone manier op en je zult zien dat het klopt!

Veel plezier en tot de volgende keer!

De man van staal

TERWIJL TED ZIJN ZENDER BEDIENDE, KLONK IN HET BOS DE VERSCHRIKTE KREET VAN EEN AAP.

DAAR KOMT DE TIJGER, SAHIB!

ZODRA HIJ DE BUFFEL AANVALT, SCHIET ARCHIE HEM NEER!

TED, KEN EN ARCHIE MAAKTEN IN INDIA JACHT OP EEN TIJGER. MIDDEN IN DE NACHT VERSCHEEN HET DIER, TEGELIJK MET EEN GEHEIMZINNIGE GESTALTE.

MAAR TED HAD ZICH VERGIST. DE TIJGER GING NIET NAAR DE BUFFEL, MAAR KWAM NAAR HUN UITKIJKPOST!

TED, KIJK UIT!

DE TIJGER WAS BIJNA BIJ HEN EN ANGSTIG RIEP TED:

VLUG, ARCHIE! GRIJP HEM BIJ ZIJN STAART!

ARCHIES HULP KWAM PRECIES OP TIJD.

ARCHIE TROK HET DIER NAAR BENEDEN, MAAR WERD DIRECT AANGEVALLEN.

HET DIER ZAL ARCHIE BESCHADIGEN. WE MOETEN IETS DOEN!

KALDU, PAK JE GEWEER!

VLUG BRACHT KALDU ZIJN GEWEER AAN DE SCHOUDER.

ARCHIE LIGT OP DE GROND! VLUG, KALDU! VUUR!

MAAR OP DAT OGENBLIK WIERP DE ONBEKENDE EEN SPEER NAAR DE GIDS.

KEN TROK KALDU VLUG OPZIJ.
WAT IS DAT? IEMAND BESCHERMT DE TIJGER!

DE VREEMDELING VERDWEEN EN TED HIELP ARCHIE OVEREIND.
GELUKKIG, JE BENT NIET BESCHADIGD. VLUG, DE TIJGER GAAT ER VANDOOR!

ER WAS NOG EEN KANS OM HET DIER TE SCHIETEN EN ARCHIE GREEP ZIJN GEWEER.
MAAK DE BUFFEL LOS EN SPRING EROP!

ARCHIE SPRONG OP DE RUG VAN DE BUFFEL EN GING ACHTER DE TIJGER AAN.
VLUG, ARCHIE! SCHIET HEM NEER!
KIJK UIT! HET WATER ZIT VOL MET KROKODILLEN!

DE BUFFEL WERD DOOR EEN KROKODIL AANGEVALLEN EN WIERP DE ROBOT AF.
ARCHIE VALT, SAHIB!
OOK DAT NOG!

INTUSSEN VERDWEEN DE TIJGER IN HET BOS.

TERWIJL ARCHIE AAN LAND STAPTE ZAG KEN DE VREEMDELING VERDWIJNEN.
DAAR GAAT DE MAN DIE DE TIJGER BESCHERMDE! HIJ LOOPT IN DE RICHTING WAARIN HET DIER VERDWENEN IS!

AANDACHTIG BEKEEK TED DE ACHTERGELATEN SPEER.
DIT SOORT SPEREN WORDT IN NOORD-AFRIKA GEBRUIKT, NIET IN INDIA!
NOORD-AFRIKA? HOE KOMT HIJ DAN HIER TERECHT?

TED DACHT DIEP NA. WAT HAD DIT ALLEMAAL TE BETEKENEN?
IK GELOOF DAT ONS EEN GROOT EN GEVAARLIJK AVONTUUR TE WACHTEN STAAT, KEN!

De roep van het circus

DEBBIE WEST VAN CIRCUS MELWIN WOU GRAAG EEN WILDEDIERENNUMMER BRENGEN. ZE WAS AAN HET TRAINEN MET HAAR HOND TEX EN HET TIJGERJONG RADJA.

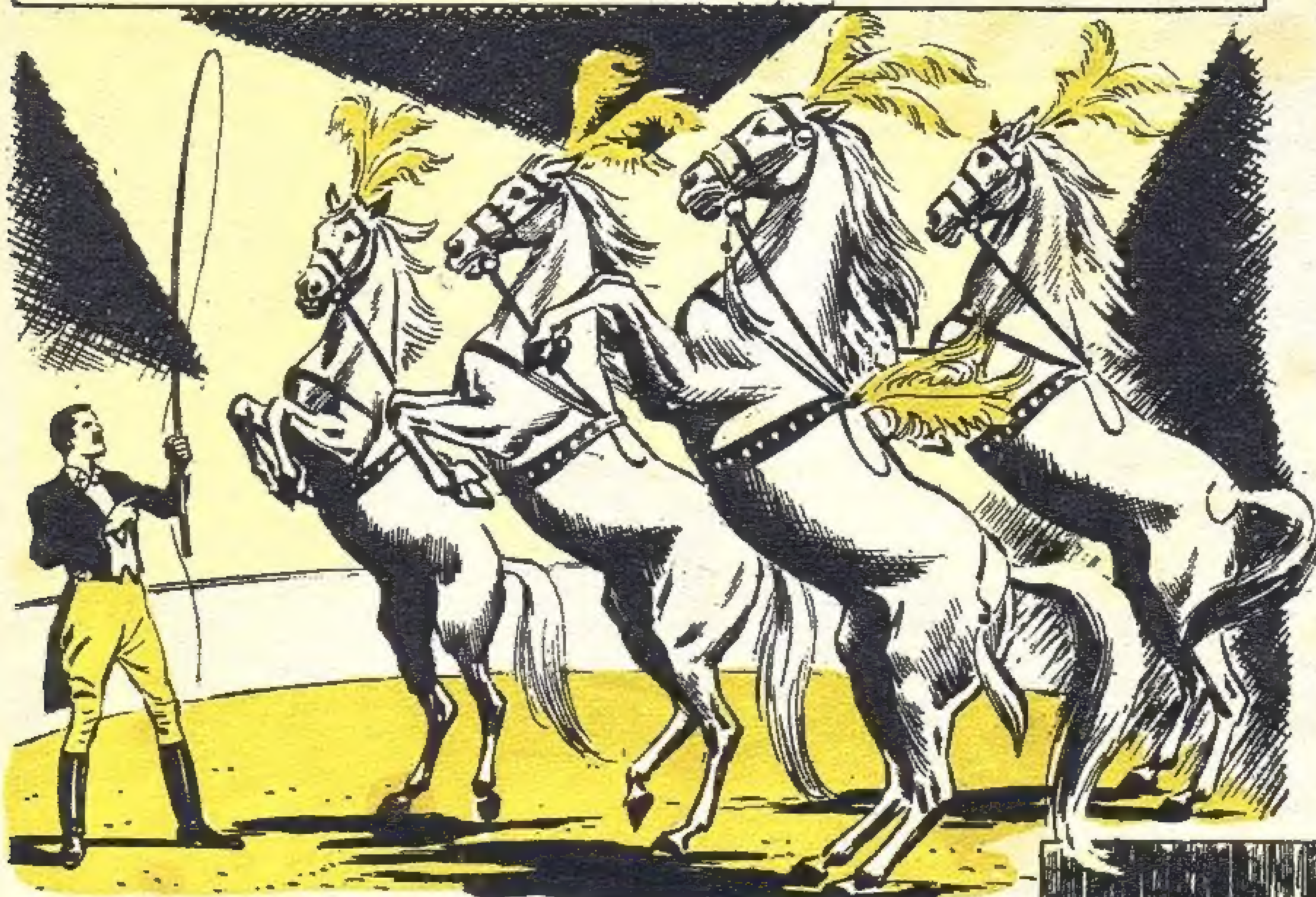

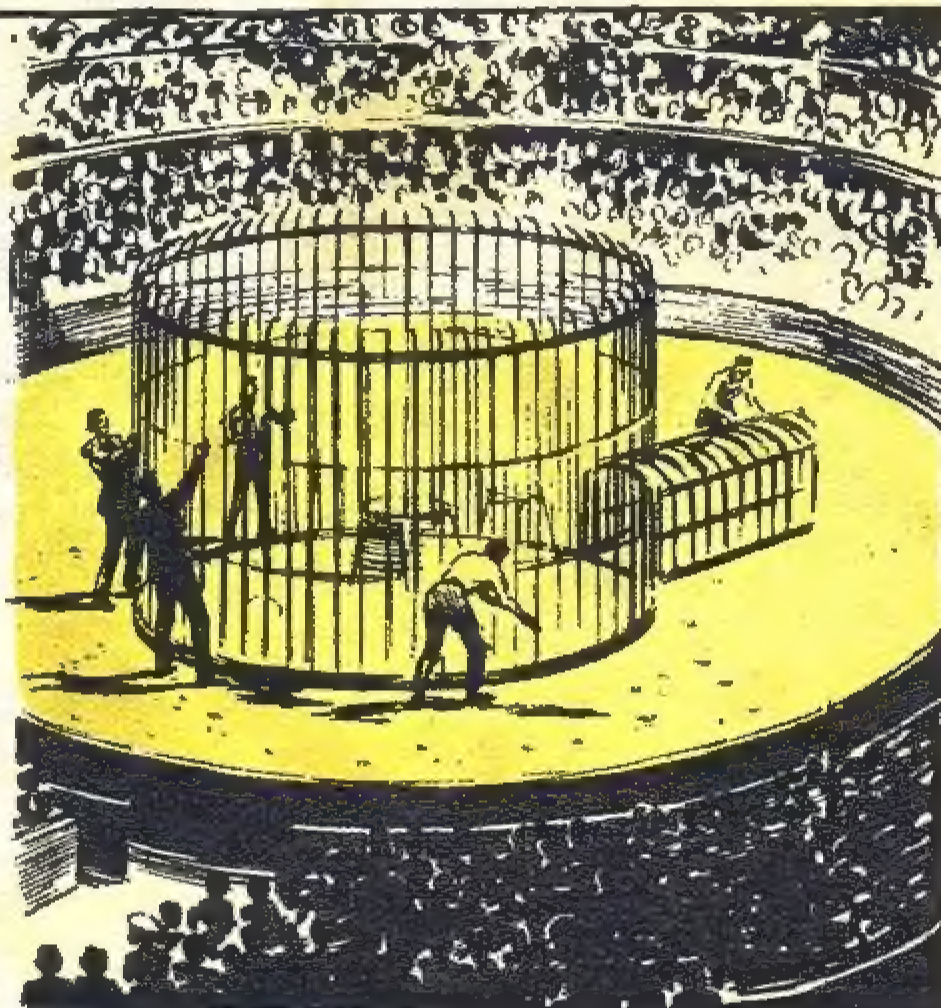

EN EVEN LATER BEGON DE VOORSTELLING MET HET OPTREDEN VAN EEN GROEP PRACHTIGE PAARDEN.

IN DE PAUZE WERD DE LEEUWEKOOI IN DE PISTE OPGESTELD.

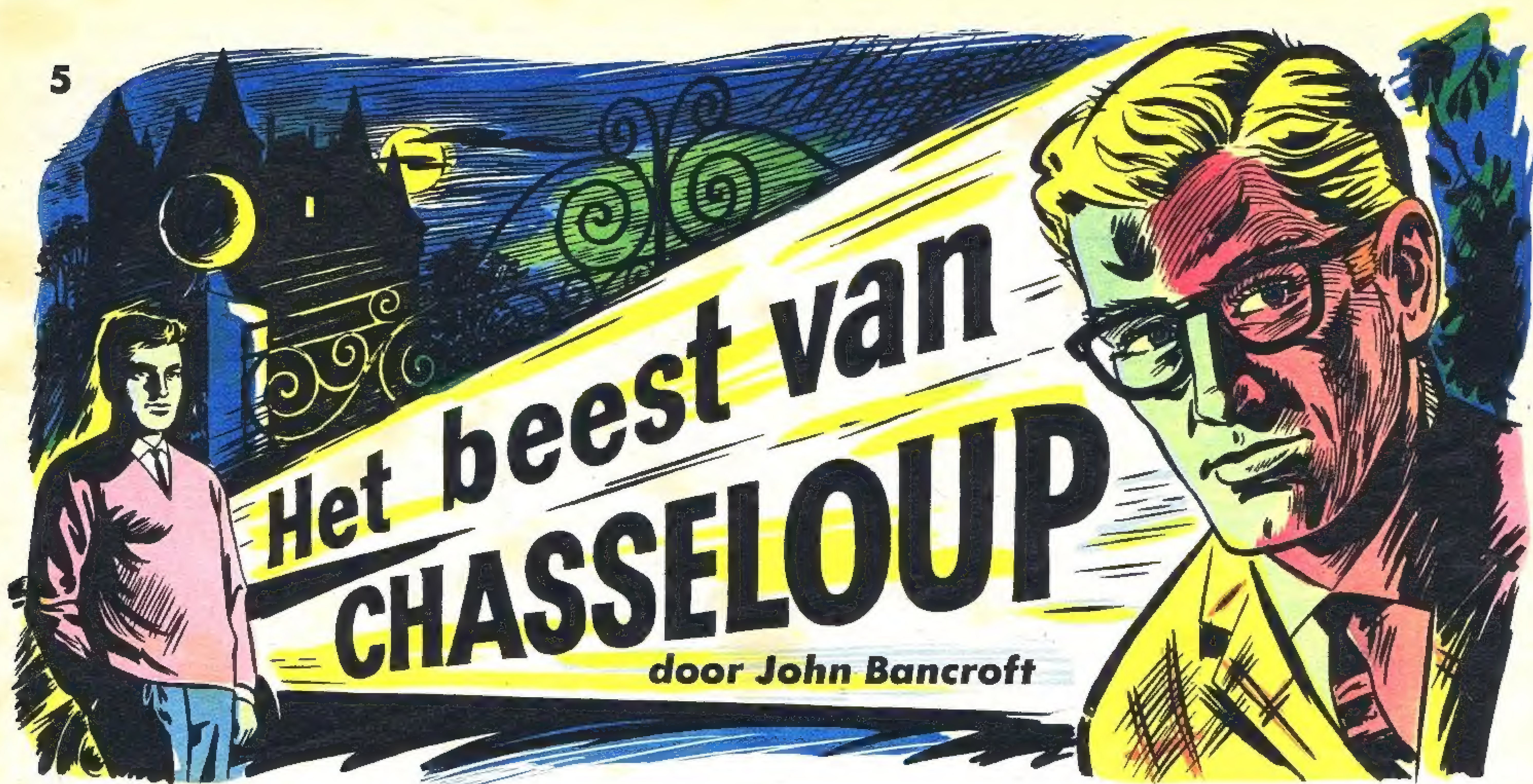

EN TOEN KWAMEN DE LEEUWEN BINNEN.
DAAR KOMT NERO AAN! HEE, WAT KIJKT HIJ KWAAD!

HANS LARSEN MAAKTE EEN DIEPE BUIGING...
SUCCES, HANS! DOE JE BEST!

SCHIJNWERPERS FLITSTEN AAN...

EN HOOG IN DE NOK BEGON EEN TRAPEZE TE ZWAAIEN.
DAAROP ZAT DE GEMASKERDE ACROBATE, DE VIJAND VAN CIRCUS MELWIN!

EEN PAAR MINUTEN LATER...
...KWAM ER EEN BOS GROENE BALLONNEN EN WITTE LELIES RECHT BOVEN DE LEEUWEKOOI NAAR BENEDEN...

met tekeningen van Herman Giesen

KORTE INHOUD: *James Steel en zijn neef Lindsay Perrin stellen in Bretagne een nader onderzoek in naar de reden, waarom hun vriend Raoul de la Faine veroordeeld en verbannen is. Volgens hen is hij onschuldig. Onderweg naar het kasteel van Raouls vader, Chasseloup, nemen ze een kijkje in een antiekwinkeltje. Tenslotte bereiken ze het kasteel, waar ze allesbehalve vriendelijk worden ontvangen door de dwerg Clopotte en meneer Benoît, een neef van de familie. Na een kort gesprek met Raouls vader en diens kleinzoon Paul vertrekken ze weer. Op de terugweg komen ze zonder benzine te zitten. Een kolenbrander, Jean-Louis Goujon, neemt hen mee naar zijn huis.*

Goujon leidde zijn gasten zonder aarzelen over een ingewikkelde wirwar van kronkelende en nauwelijks begaanbare paadjes en weggetjes en Lindsay was er zeker van, dat de kleine kolenbrander ook geblinddoekt de weg naar huis zou kunnen vinden. Na verloop van enige tijd leek het Lindsay of ze al uren door het bos dwaalden. Sommige kruispunten, waar Jean-Louis hen over leidde, leken ze al twee of drie keer gepasseerd te hebben. Met sommige paadjes en weggetjes — die in alle richtingen als een net door het bos lagen — was dat net zo. Op de duur leek iedere boom op de andere. Lindsay zuchtte en dacht, dat ze eigenlijk net zo goed naar Les Forges hadden kunnen lopen.

Zwijgend liepen James en Lindsay achter hun gastheer aan, terwijl ze af en toe struikelden over een wortel of uitgleden op dorre bladeren. Ze staken een snel stromend beekje over. Het gele maanlicht glinsterde in het water en het geruis ervan had sprookjesachtig kunnen klinken, als het niet af en toe werd begeleid door de schorre schreeuw van een vogel en als Lindsay zich wat meer op zijn gemak had gevoeld. Hij probeerde er zichzelf van te overtuigen, dat hij zich van alles verbeeldde. Dat krijg je, dacht hij dramatisch, als je rammelend van de honger door donkere bossen dwaalt. Hij moest erom lachen, maar het veranderde niets aan het idee dat ze gevolgd werden, een idee, dat zich steeds meer aan hem opdrong. Onwillekeurig versnelde hij zijn pas en ging vlak achter Jean-Louis lopen. Hij legde zijn hand op de schommelende ezelsrug en vond het een prettig en veilig gevoel.

Maar het idee dat ze door iemand gevolgd werden liet hem niet los. Hij was er opeens zeker van dat iets of iemand achter hen in het struikgewas liep. Hij keek om en probeerde de duisternis met zijn ogen te doordringen. Er knapte een tak doormidden en hij meende het geschuifel van snelle voeten te horen. Hij bleef staan en keek speurend tussen de struiken en bomen die hem omringden. Nu had hij opeens zekerheid. Hij had zich niets verbeeld. Een snelle, donkere schaduw gleed door het struikgewas vlak naast hem.

HOOFDSTUK 5

Een nacht bij de kolenbrander

Even dacht Lindsay dat de schaduw die hen volgde misschien een wolf was, maar op hetzelfde ogenblik verwierp hij die gedachte.

Ook James had de schim gezien. Hij en Lindsay stonden vlak naast elkaar stil en volgden de bewegingen ervan tussen de bomen en het struikgewas. De schim gleed zo soepel en snel tussen de stammen en takken door, dat hij meer op een geest leek dan op een wezen van vlees en bloed. Intussen kreeg Jean-Louis in de gaten dat zijn gasten waren blijven staan. ,,Wat is er aan de hand?" riep hij.

,,Er loopt iets achter ons aan, een hond of zo," antwoordde Lindsay.

,,Wat? O, dat is Lulu," grinnikte de man. ,,Die achtervolgt ons niet, nee, Lulu hoort bij ons." Hij floot tussen zijn tanden. Direct daarop klonk het geroffel van snelle poten op de dorre bladeren en daar sprong het dier al tegen Jean-Louis op. Het was een prachtig beest, een grote, gestreepte wolfshond. Zijn huid glansde in het maanlicht. Hij drukte zijn snuit vertrouwelijk in de uitgestoken hand van Jean-Louis en verdween daarna weer tussen de bomen opzij van het pad. ,,Let maar niet op Lulu," zei de kolenbrander, terwijl hij de ezel weer bij het leidsel greep en voorttrok. ,,Hij laat zich niet makkelijk inpalmen, maar hij heeft een goed karakter."

,,Hij ziet er prachtig uit," zei James. ,,Hoe oud is hij?"

,,Tussen de drie en de vier jaar," antwoordde Jean-Louis. ,,Hij is eigenlijk niet van mij. Ik zorg alleen maar voor hem."

,,Hij schijnt u toch als zijn baas te beschouwen," merkte James op. ,,In elk geval hebt u hem goed opgevoed. Dat zal

wel een heel karwei geweest zijn bij zo'n temperamentvol dier."

„Ja, het is een fijne hond, Lulu," mompelde Jean-Louis vaag. Hij scheen weinig zin te hebben om nog meer over het onderwerp te zeggen. „We hoeven nu niet ver meer," voegde hij eraan toe.

„Nog even volhouden dan," zei James vrolijk, alsof hij hun tocht eigenlijk niet de moeite waard vond. „Zonder u waren we zeker verdwaald, meneer Goujon."

„Zonder mij zou u nooit tot hier gekomen zijn," antwoordde Jean-Louis.

„Er zijn niet veel mensen die het klaarspelen om 's nachts de weg in het bos te vinden."

Ongemerkt waren ze een lange, natuurlijke trap van grote rotsblokken genaderd, die Jean-Louis, gevolgd door zijn ezel en de beide Engelsen, begon te beklimmen. Toen ze de top bereikt hadden, zagen ze aan de linkerkant, niet ver van hen vandaan, een lichtje branden.

„Daar," bromde Jean-Louis, „dat is mijn hut."

„Het is erg vriendelijk van u om ons uit te nodigen," zei James. „Ik hoop niet dat we u veel last bezorgen."

„Het is leuk om eens bezoek te hebben," was het antwoord. „Je komt hier zelden iemand tegen."

Toen de ezel onder luid gekakel en gekwaak van wakker geschrokken ganzen en kippen in de stal was vastgebonden, ging Jean-Louis hun voor naar het kleine, afgelegen huisje. Het keukentje werd door een olielamp verlicht en scheen geheel gevuld te worden door een dikke, glunderende vrouw, die minstens tweemaal zo groot was als de kolenbrander. Ze roerde aandachtig in een pot, die boven het houtvuur hing.

„Luister eens, vrouw," begon Jean-Louis met een klank van ontzag in zijn stem. „Ik heb twee vrienden meegebracht. Ze komen uit Engeland en ze zijn zonder een druppel benzine in het bos blijven steken."

„En ik heb weer knoflook moeten halen." Ze draaide zich naar hem om. „Dat had jij weer vergeten, Goujon." Ze groette de Engelsen met een terloops knikje; de plotselinge binnenkomst van twee onverwachte gasten scheen haar niet in het minst te verbazen.

„Luister nou eens," begon Jean-Louis in een poging zijn vrouw gunstig te stemmen. „Ik heb de knoflook niet vergeten. Ik was van plan wat mee te nemen van meneer Gicquel, maar juist toen ik langs de Zwijnenpas kwam, zag ik de oude Fusil, je weet wel, de boswachter, daar in de buurt rondhangen en ik wist, dat hij me, als hij de kans zou krijgen, allerlei lastige vragen zou stellen over die lading wild, waarmee hij me gisteravond door het bos zag lopen. . . "

James en Lindsay wisselden een blik van verstandhouding. Behalve de kolenbranderij scheen Jean-Louis ook nog andere ijzers in het vuur te hebben.

„Geen knoflook voor de omelet," zei mevrouw Goujon verwijtend, terwijl ze een soeplepel in haar machtige vuist zwaaide. „Nou, pak dan in elk geval nog een bos uien, anders smaakt de soep ook niet."

Gehoorzaam haakte Jean-Louis een bos dikke uien van een haak, die in een balk van de zoldering was gedraaid. „Kijk, heren," legde hij uit, „de meeste dingen halen we uit het bos. Maar er zijn ook dingen, zoals uien en knoflook, die van buiten het bos moeten komen."

„Het kan hem niet veel schelen," voegde mevrouw Goujon eraan toe, terwijl ze de uien schoonmaakte en haar betraande ogen afveegde. „Hij rookt als een schoorsteen, dus hij proeft zowat niks meer. Maar ik geniet pas van mijn eten als het geurig is klaargemaakt."

„Uw soeppan verspreidt zulke heerlijke geuren, mevrouw," zei James beleefd, „dat ik uw kookkunst hoog aansla."

„Daar," bromde Jean-Louis, „dat is mijn hut."

,,Ah, meneer," viel ze hem onmiddellijk bij, terwijl ze met een hand langs haar voorhoofd streek, ,,u moet het eens proeven. Ga zitten, ga zitten. U komt uit Engeland, hè? En u bent hier in Bretagne met vakantie? Uitstekend, uitstekend. U had eigenlijk beter in de zomer kunnen komen, dan is het bos kleurig van de bloemen en vol van het gezang van de vogels. Nu is het er. . . hoe zal ik het zeggen. . . zo doods."

Terwijl mevrouw Goujon geestdriftig over haar kookkunst uitweidde, gingen James en Lindsay op een ruwhouten bank naast het laaiende vuur zitten. Jean-Louis was in de bijkeuken verdwenen om zich te wassen.

,,Nogal een verschil tussen dit onthaal hier en de ontvangst, die we zoëven op Chasseloup kregen," mompelde James, terwijl hij tevreden zijn benen strekte.

,,De soep die ze aan het maken is zal een ander mens van me maken," zei Lindsay. In gedachten zag hij zich al achter een dampend bord zitten en het water liep hem in de mond.

Jean-Louis, die zich nu weer bij hen voegde, was intussen een heel ander mens geworden. Zijn gezicht had weer een normale kleur aangenomen. ,,Ach, ach," zuchtte hij, terwijl hij in een hoek van het vertrek op een kruk ging zitten, ,,pikzwart word je van mijn werk en je krijgt er nog dorst van ook."

,,Wat gebeurt er eigenlijk met uw houtskool, meneer Goujon?" vroeg James.

,,De grote hotels kopen het veel," vertelde Jean-Louis. ,,Ze gebruiken het voor het braden en het roosteren van speciale gerechten."

,,Aan tafel," riep mevrouw Goujon, terwijl ze de soep begon te scheppen. Lindsay en James gingen aan tafel zitten en hoorden opeens een scherp gekrabbel aan de deur.

,,Dat is Lulu," zei Jean-Louis, terwijl hij de grendel losmaakte. Met de oren recht overeind kwam de wolfshond de kamer binnen; hij liep met een boog om de vreemdelingen heen en bleef dicht bij Jean-Louis staan. Toen hij ging zitten, vlijde het dier zich op de grond neer, maar bleef elke beweging met waakzame ogen volgen.

Lindsay kon zijn ogen niet van de hond afhouden. Het was een prachtig dier. Hij stak zijn hand uit en riep de hond. Eerst reageerde hij niet, maar toen begon zijn staart vriendelijk heen en weer te bewegen.

,,Hij sluit niet gauw vriendschap," zei

,,Ik hou niet van mensen, die vriendschap met mijn hond proberen te sluiten."

Jean-Louis onverwacht scherp. Hij scheen bijna beledigd door de pogingen die Lindsay in het werk stelde om goeie maatjes met Lulu te worden.

Hoe dan ook, er werd niet meer over de hond gesproken en iedereen vergat het voorval. Ze hadden hun aandacht voor iets heel anders nodig: voor de maaltijd, die de vrouw van Jean-Louis had klaargemaakt.

Deze maaltijd overtrof hun stoutste verwachtingen. Hij bestond uit dikke, geurige groentesoep, omelet met champignons, die smolt op de tong, en een machtig stuk vlees, waarschijnlijk afkomstig van het wild, dat Jean-Louis de vorige dag „toevallig" was tegengekomen.

Toen de maaltijd afgelopen was, nam Jean-Louis een dunne sigaar uit de doos die James hem voorhield. Ondertussen overtrof hij zichzelf in het vinden van bloemrijke complimenten voor de kookkunst van zijn vrouw. „Ah, meneer," zei Jean-Louis, rokend als een fabrieksschoorsteen, „mijn vrouw kookt als een engel."

„Ze doet het zeker even goed als een beroepskok," vond James.

„Dat is ze vroeger ook geweest," antwoordde Jean-Louis, terwijl hij behaaglijk achteroverleunde, zodat zijn stoel op twee poten balanceerde.

„In een restaurant?" vroeg James.

„Nee," zei de vrouw kort. „In een van de kastelen in de buurt." Haar glimlach was opeens verdwenen en had plaats gemaakt voor een bijna versteende uitdrukking.

„O ja?" James' ogen vernauwden zich achter een rookwolk. „We zijn vandaag nog op Chasseloup geweest. We waren juist op de terugweg, toen we het geluk hadden uw man te ontmoeten."

Met een klap kwam de stoel van Jean-Louis weer op de beide voorpoten terecht. De kolenbrander keek zijn beide gasten stomverbaasd aan. Gehaast begon mevrouw Goujon plotseling de soepborden in elkaar te stapelen. Jean-Louis schoof met veel lawaai zijn stoel naar achteren en bleef met zijn rug naar hen toe in het vuur staren. Lulu de wolfshond kwam overeind en ging naast zijn baas staan. Er hing een onbehaaglijke stilte in de kamer. James bestudeerde de gloeiende punt van zijn sigaar. Zonder erbij na te denken knipte Lindsay met zijn vingers naar de hond en probeerde hem naar zich toe te lokken.

„Ik hou niet van mensen, die vriendschap met mijn hond proberen te sluiten," gromde Jean-Louis plotseling, terwijl hij zijn half opgerookte sigaar in de vlammen wierp. Hij keek weifelend over zijn schouder van Lindsay naar James. „Bent u bevriend met... met dat stel daar?" vroeg hij, terwijl hij met zijn duim in de richting van Chasseloup wees.

„Ik ben een goede vriend van kapitein Raoul de la Faine," antwoordde James.

„Hebt u hem goed gekend?" Jean-

... en zij gaf nauwelijks antwoord toen James en zijn neef haar wel te rusten wensten.

Louis aarzelde tussen kwaadheid en nieuwsgierigheid. Lindsay zag hoe zijn vrouw hem een bevelende blik toewierp. Ze maakte bij de afwas veel meer lawaai dan nodig was. „De heren zijn moe, Jean-Louis," zei ze op een toon die geen tegenspraak duldde. „Breng ze naar de vliering." Met veel kabaal liet ze een emmer op de grond vallen. Jean-Louis knikte, krabde op zijn hoofd en greep toen een zaklantaarn van een van de balken. „Kom," zei hij met een uitnodigend gebaar, „ik zal u laten zien waar u slaapt."

De vriendelijke, gemoedelijke sfeer van daarnet was spoorloos verdwenen. Mevrouw Goujon wijdde overdreven veel aandacht aan haar potten en pannen en gaf nauwelijks antwoord toen James en zijn neef haar wel te rusten wensten. Ze volgden Jean-Louis de houten trap op aan de andere kant van het vertrek en kwamen op een vliering, waar het rook naar rotte appels en gedroogde varens.

„Het is niet veel bijzonders," zei de kolenbrander verontschuldigend en al weer veel vriendelijker dan daarnet. Hij hing de lantaarn aan een haak en bleef aarzelend nog even boven aan de trap staan. James wachtte hoopvol. Misschien zou Goujon nog wat meer over de la Faine zeggen, maar op dat moment klonk van beneden een bevelende kreet en met een haastig wel te rusten verdween Jean-Louis door het trapgat uit het gezicht.

De nacht verliep nogal onrustig voor het vermoeide tweetal. Hun geïmproviseerde slaapplaatsen deelden ze met allerlei insekten, terwijl de gedroogde varens luid ritselden als ze zich in hun slaap bewogen. Maar dat werd weer goedgemaakt door de vriendelijke, geruststellende geluiden van het nachtelijke bos, dat hen als een warme, veilige deken scheen te omsluiten. De maan stond op het punt om onder te gaan, toen Goujon hen de volgende morgen wekte. Het was nog maar nauwelijks half zes, maar Jean-Louis legde uit, dat ze zich moesten haasten, als ze de vrachtwagen wilden treffen, die zijn houtskool kwam oppikken. „Tenzij u te voet naar Les Forges wilt gaan," voegde hij eraan toe.

Na een grote kop koffie vergezelde hij hen weer door het bos. Lulu was nergens te bekennen en toen Lindsay naar het dier vroeg, vertelde Goujon, dat er vandaag in het bos gejaagd zou worden en dat hij de hond op zulke dagen altijd binnenhield. James probeerde herhaaldelijk om een gesprek met Goujon te beginnen, maar zijn pogingen bleven vruchteloos. Hij leek nu een heel andere man dan het aardige kereltje, dat ze de vorige avond ontmoet hadden. Ondanks zijn geslotenheid was het toch net alsof hij iets op zijn hart had. Maar steeds als hij zijn mond opende en iets wilde zeggen, slikte hij de woorden meteen weer in en verzonk in een nog dieper stilzwijgen. Toen ze het bospad bereikten, hoorden ze in de verte de vrachtauto naderen. Jean-Louis legde de chauffeur in enkele woorden uit wat er aan de hand was en hulpvaardig tapte de man een paar liter benzine af. Daarna laadde hij Goujons houtskool op.

James en Lindsay bedankten Jean-Louis voor zijn gastvrijheid. James wilde hem op een of andere manier betalen, maar dat wees de kolenbrander beslist van de hand. „Erg aardige kerel," vond James, toen hij de Jaguar weer in beweging had gebracht. „Maar ik vraag me af wat hem dwars zit."

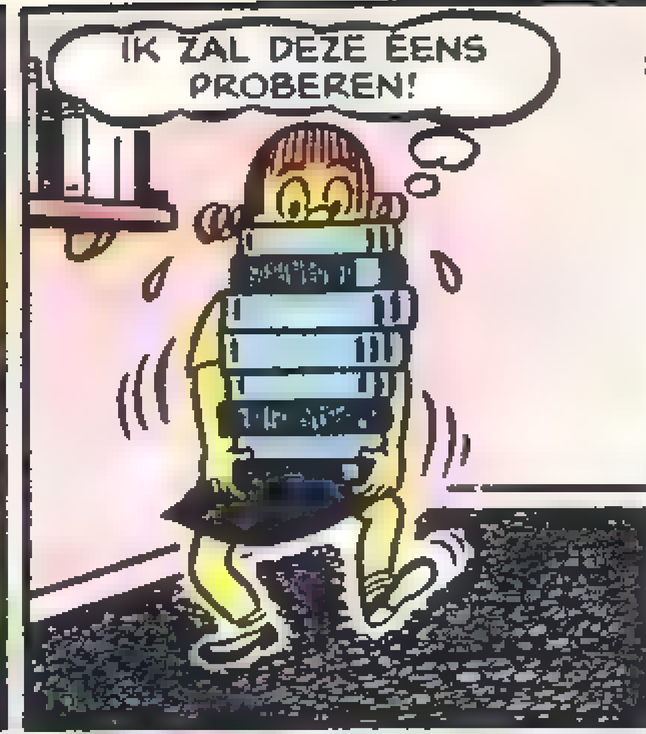
„Hij had iets op het hart," zei Lindsay instemmend. „Maar zijn vrouw zal hem wel verboden hebben meer te zeggen dan nodig was."

Wordt vervolgd

BETSY

BETSY SCHIJNT NOGAL DRUK TE ZIJN MET HAAR HUISWERK!

IK KAN NIET VERDER, WANT IK MIS EEN BOEK!
?

IK ZAL DEZE EENS PROBEREN!

LATER
DIE ANDERE WAREN NIET GOED, MISSCHIEN ZIT HIER IETS BIJ!

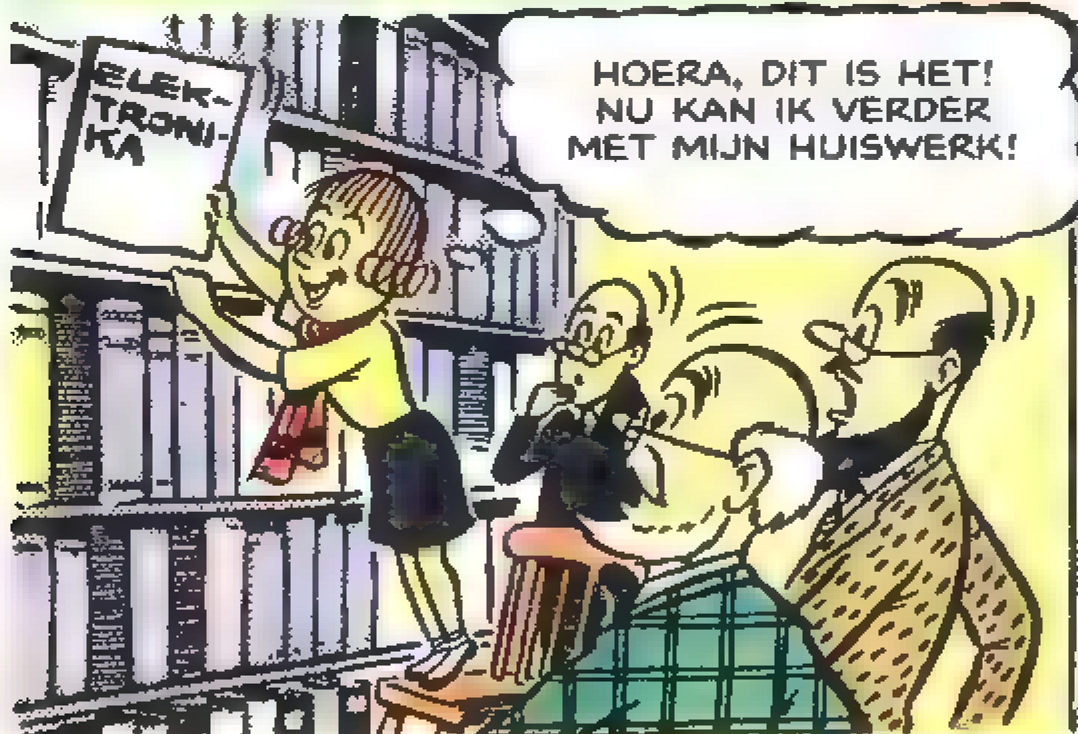

NEE, HOOR, DAN MAAR NAAR DE BIBLIOTHEEK!

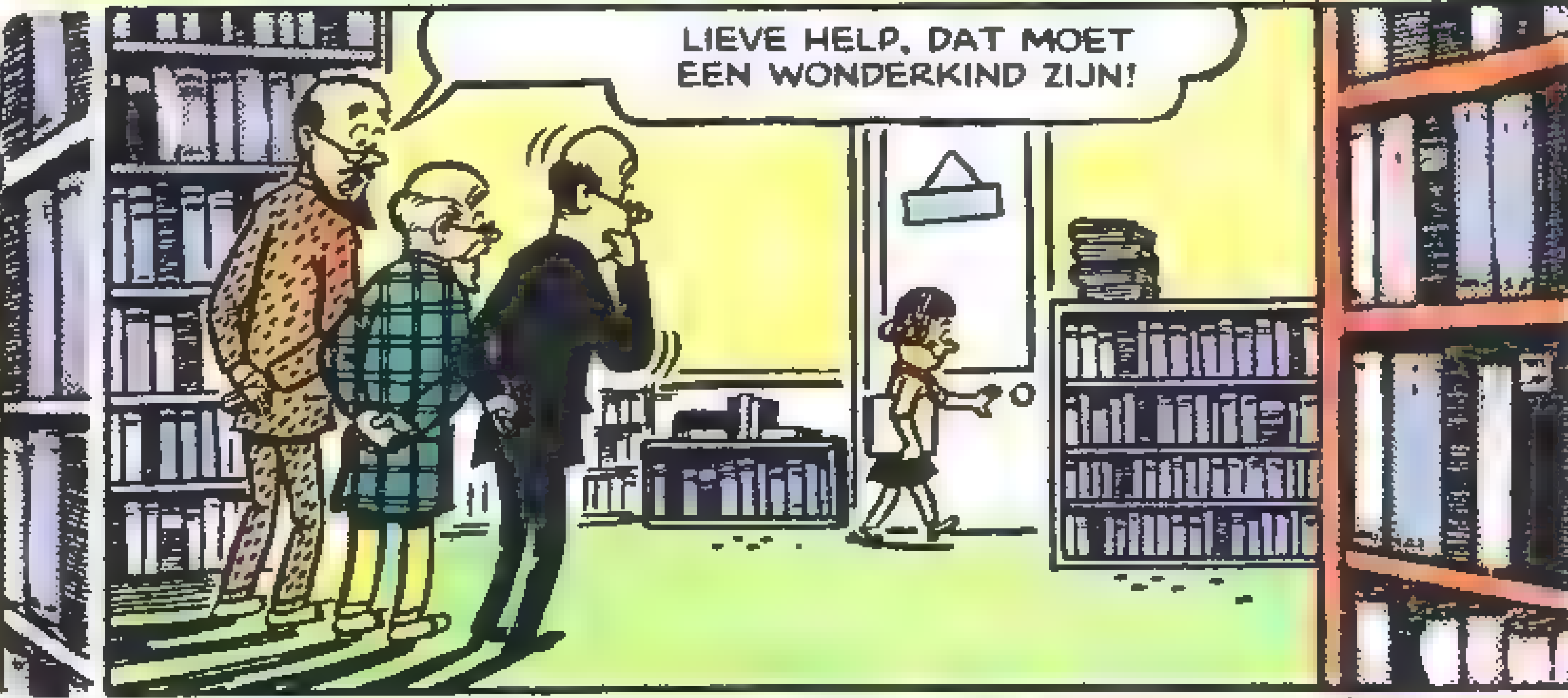

LEZERS EN CO.
TWEEDE-HANDS BOEKEN
BOEKEN
ALLE BOEKEN 50
HEE, MISSCHIEN HEBBEN ZE HIER IETS VOOR ME!

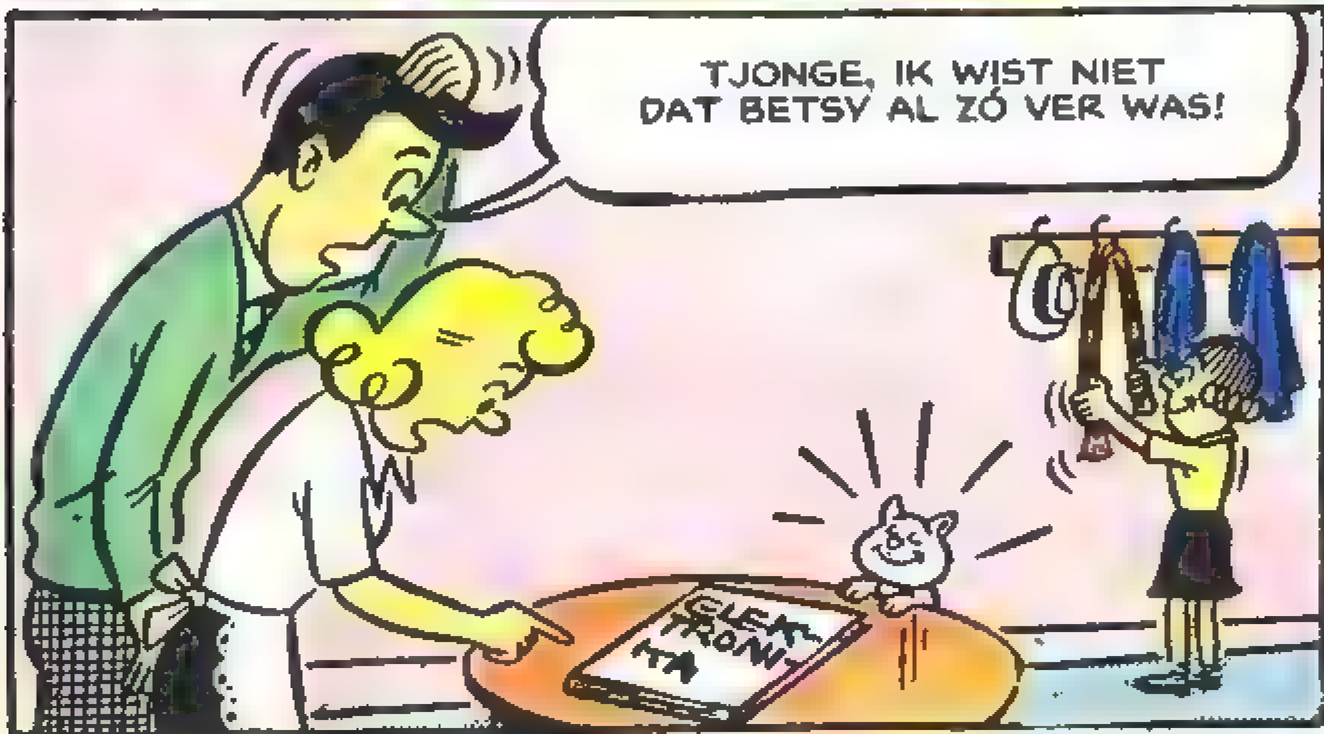

DEZE BOEKEN 30

MISSCHIEN IS DIT WAT!
?

? ?
NEE, DIT LIJKT ME BETER!
ATOOM-LEER

ELEK-TRONI-KA
HOERA, DIT IS HET! NU KAN IK VERDER MET MIJN HUISWERK!

LIEVE HELP, DAT MOET EEN WONDERKIND ZIJN!

TJONGE, IK WIST NIET DAT BETSY AL ZÓ VER WAS!
ELEK-TRONI-KA

BETSY, WAAROM LIGT DAT BOEK OP DE GROND?
?
MIJN LESSENAAR WIEBELDE ZO EN DIT BOEK PASTE PRECIES ONDER DE POOT!

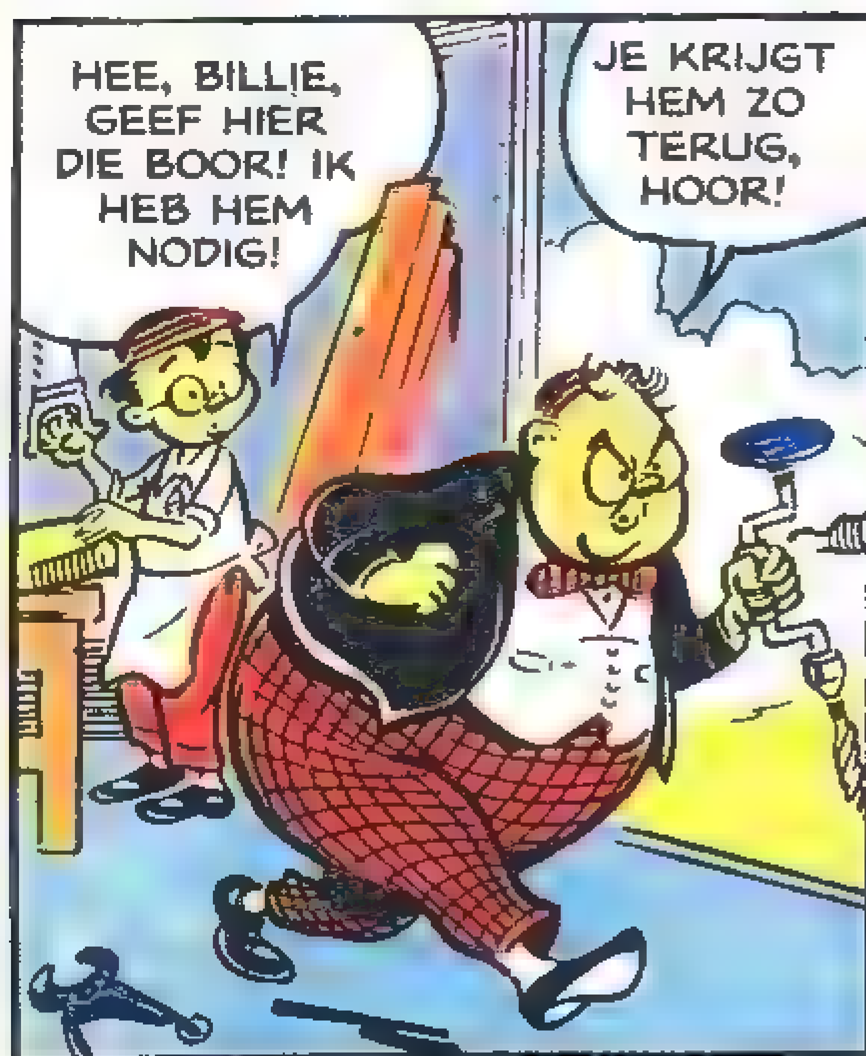
BILLIE TURF

Het dikste studentje ter wereld

HIER ZIJN WAT GEBAKJES VOOR BIJ UW THEE, MENEER.
DANK JE, SUSIE. ZET ZE MAAR OP MIJN BUREAU. IK GA EERST MET DE JONGENS EEN NATUURWANDELING MAKEN!
KWEL
ONZE VOGELS

IK WAARSCHUW JE, BILLIE! PROBEER NIET MIJN KAMER BINNEN TE DRINGEN!
IK UW KAMER BINNENDRINGEN? IK ZOU HET NIET DURVEN!
H. KWEL
KLIK!
ONZE VOGELS

HEEFT IEMAND BELANGSTELLING VOOR SPECHTEN? DIT BOS ZIT ER VOL MEE!
KLOP!
JA, IK! IK HEB BELANGSTELLING VOOR ALLE SOORTEN VOGELS!

VOGELS HEBBEN DE AARDIGE GEWOONTE OM EIEREN TE LEGGEN EN DE MEESTE ZIJN EETBAAR...

KOM EENS BIJ OOM BILLIE, JONGENS!

ZE ZIJN ZEKER ERG SCHUW, WANT ZE VLIEGEN PARDOES DOOR DAT RAAM NAAR BINNEN!

HOERA! DIE ZITTEN IN DE VAL!

IK ZAL ZE EVEN MET RUST LATEN EN DAN GA IK STRAKS EVEN KIJKEN OF ZE EEN EITJE GELEGD HEBBEN!

MAAR MENEER KWEL HAD BILLIE GEMIST EN ZOCHT HEM...
HET LIJKT WEL OF ER IEMAND IN MIJN KAMER IS! ZOU BILLIE TÓCH...
KLOP!

INTUSSEN ZOCHTEN DE SPECHTEN EEN UITWEG...
KOM OP, JONGENS! DOOR DAT RAAM!
KLOP!
KLOP

KRR!
WÁT? IS BILLIE NU WEER MET DIE BOOR BEZIG? AU!

H. KWEL
LIEVE HELP, DIE SPECHTEN ZITTEN IN DE KAMER VAN MENEER KWEL EN ZE PROBEREN UIT TE BREKEN!

H. KWEL
IK ZAL ZE ER MAAR GAUW UIT JAGEN VOOR ZE NOG MEER VERNIELEN!

ZO, ZO, BILLIE, JIJ HEBT JE EEN WEG DOOR DE DEUR GEBOORD OM MIJN GEBAKJES TE STELEN, HÈ?
N-NEE, M-MENEER, DAT WAS IK NIET! DAT WAS EEN BENDE SPECHTEN!

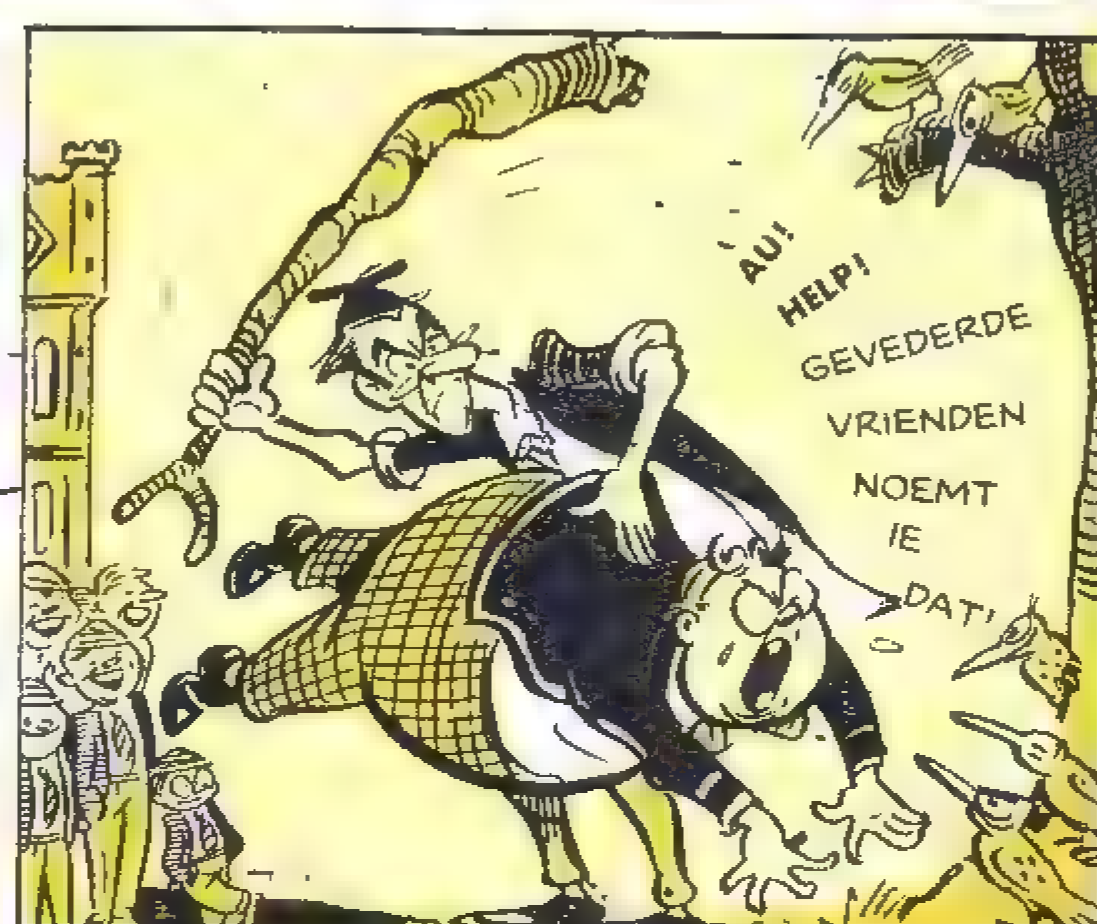

ONZE CORRESPONDENTIE- EN RUILRUBRIEK

Op verzoek van een heleboel lezeressen en lezers starten we deze week met een gloednieuwe correspondentie- en ruilrubriek. Iedereen die een correspondentievriend of -vriendin zoekt of die iets te ruilen heeft, kan meedoen. De enige voorwaarde is dat je ons duidelijk opgeeft: je naam, voornaam, adres en leeftijd, welk correspondentieadres je zoekt of wat je ruilen wilt. Al die gegevens worden in SJORS geplaatst en dan maar hopen dat je er brieven op krijgt. Je weet natuurlijk, dat je op alle brieven die je binnenkrijgt, hoort te antwoorden, ook op diegene waar je verder niet op in wilt gaan.

En hier komen dan de eerste adressen!

Wilna Scheeres (16 jaar), Breedelaan 21 in Heilo wil graag corresponderen met een jongen van haar leeftijd.

Yvo Vermijlen (14 jaar), Albert-I-laan 22 in Wijgmaal (Leuven), België, wil graag corresponderen met een jongen die Esperanto kent, van reizen en trekken houdt en sportman is.

P. J. M. Nijman (14 jaar), Bakkumerstraat 33 in Bakkum wil corresponderen met een Duitse jongen van zijn leeftijd. Wie kan hem aan een adres helpen?

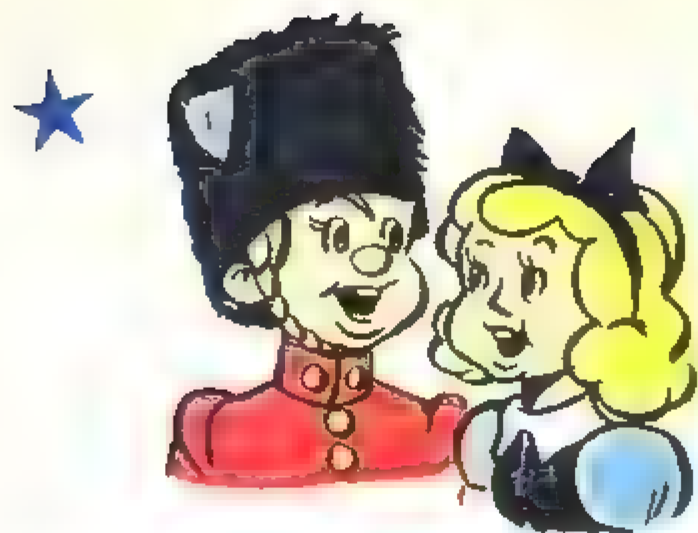
Eloi van Hecke, Steenweg op Brussel 428, Overijse, België, zoekt postzegels van Rusland, Marokko, Portugal en Zuid-Afrika. Voor twee postzegels geeft hij twee Historia-punten.

Popko Sissing, Borgercompagnie 34, Post Sappemeer (Gron.) spaart suikerzakjes. Wie wil er met hem ruilen?

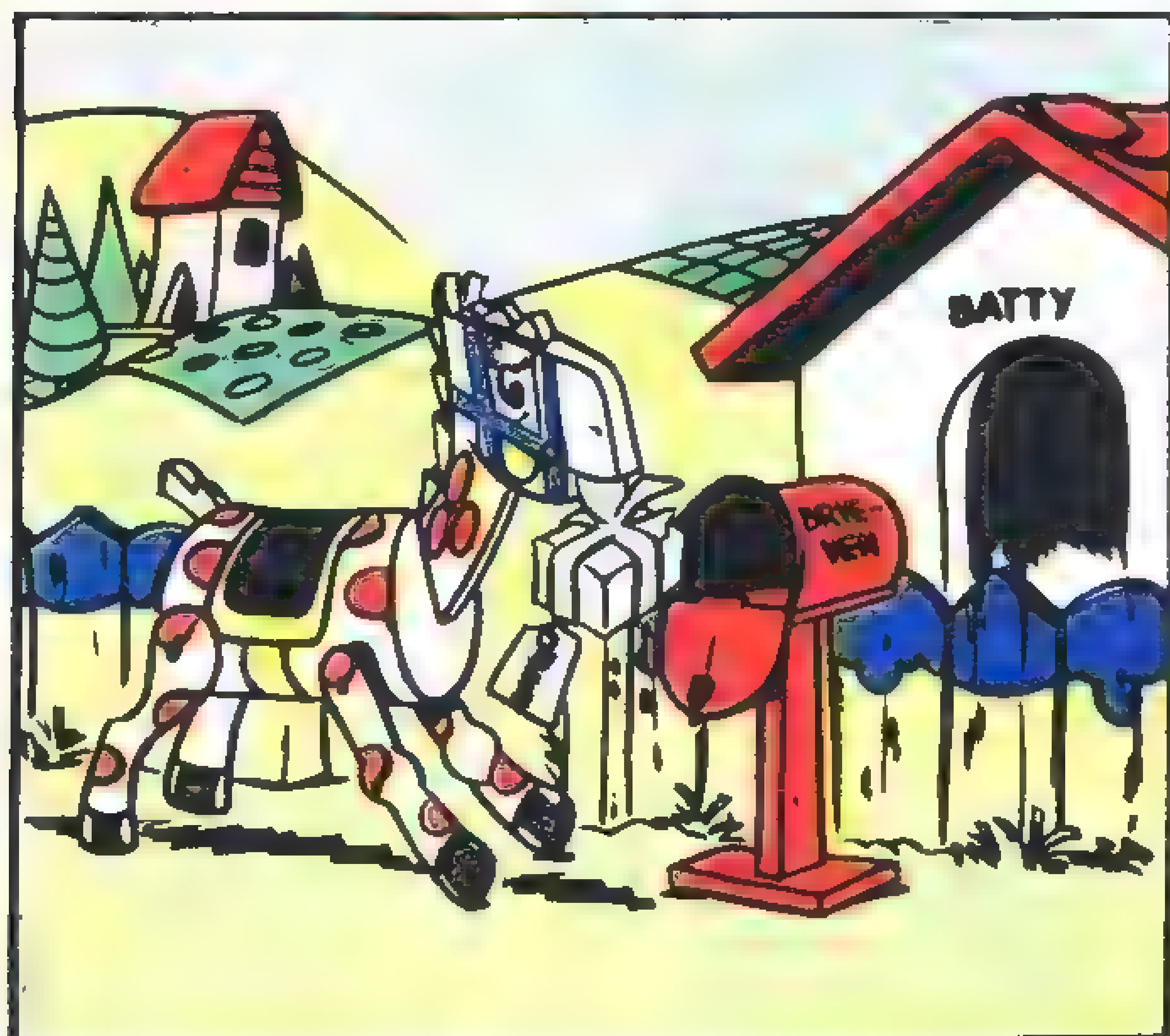
In dit nummer vragen we jullie speciale aandacht voor ons nieuwe grote stripverhaal „Ted en Tom en de monsterrace", een verhaal over een grote internationale autorace door Europa en Afrika. Onder de deelnemers bevinden zich Ted Rawley en zijn monteur Tom Boyce. Samen met een groot aantal collega's uit tientallen landen starten zij in Vedillon in Midden-Frankrijk voor de grote tocht naar het zuiden. Zij weten dat de race zwaar zal zijn, dat ze onderweg met allerlei moeilijkheden te kampen zullen krijgen en dat er een felle strijd tussen de coureurs onderling zal worden geleverd, maar toch beginnen ze vol goede moed aan dit avontuur, want ze hopen dat hun nieuwe wagen, de Meteoor, als overwinnaar uit de bus zal komen.

Ted en Tom en de monsterrace

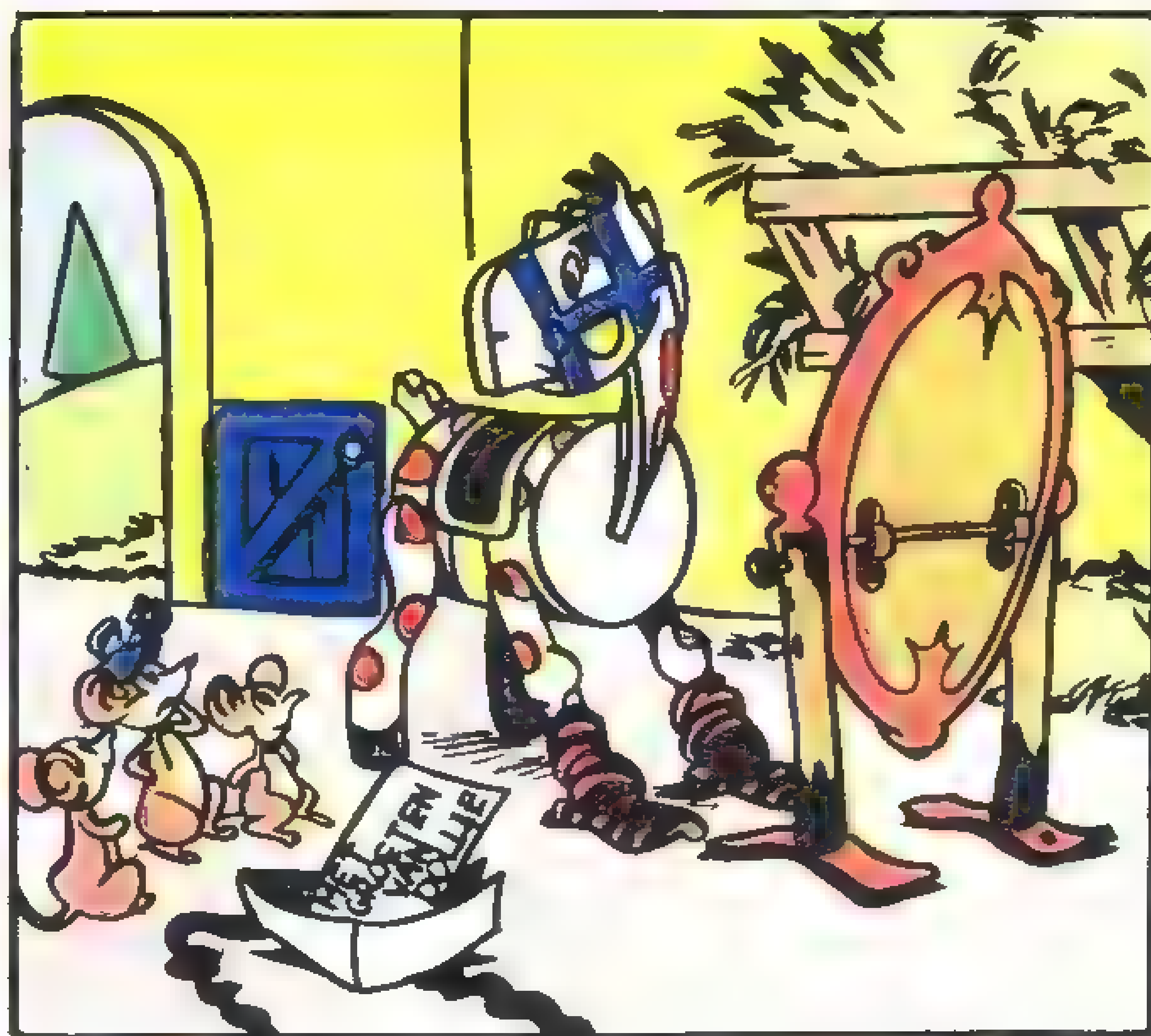
is een verhaal waar je elke week met spanning naar zult uitkijken. Op bladzijde 28 begint de eerste aflevering!

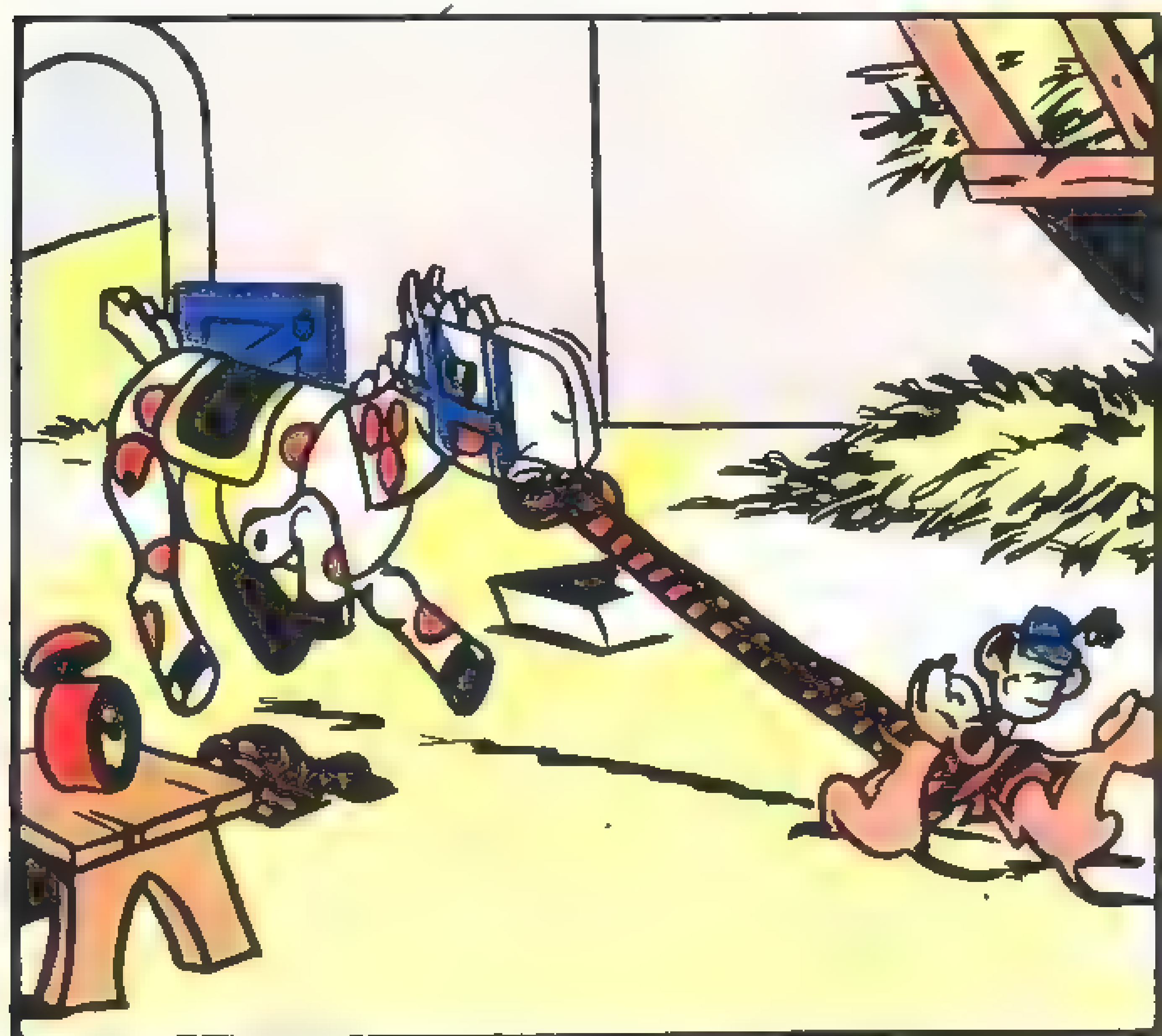
SPELEND

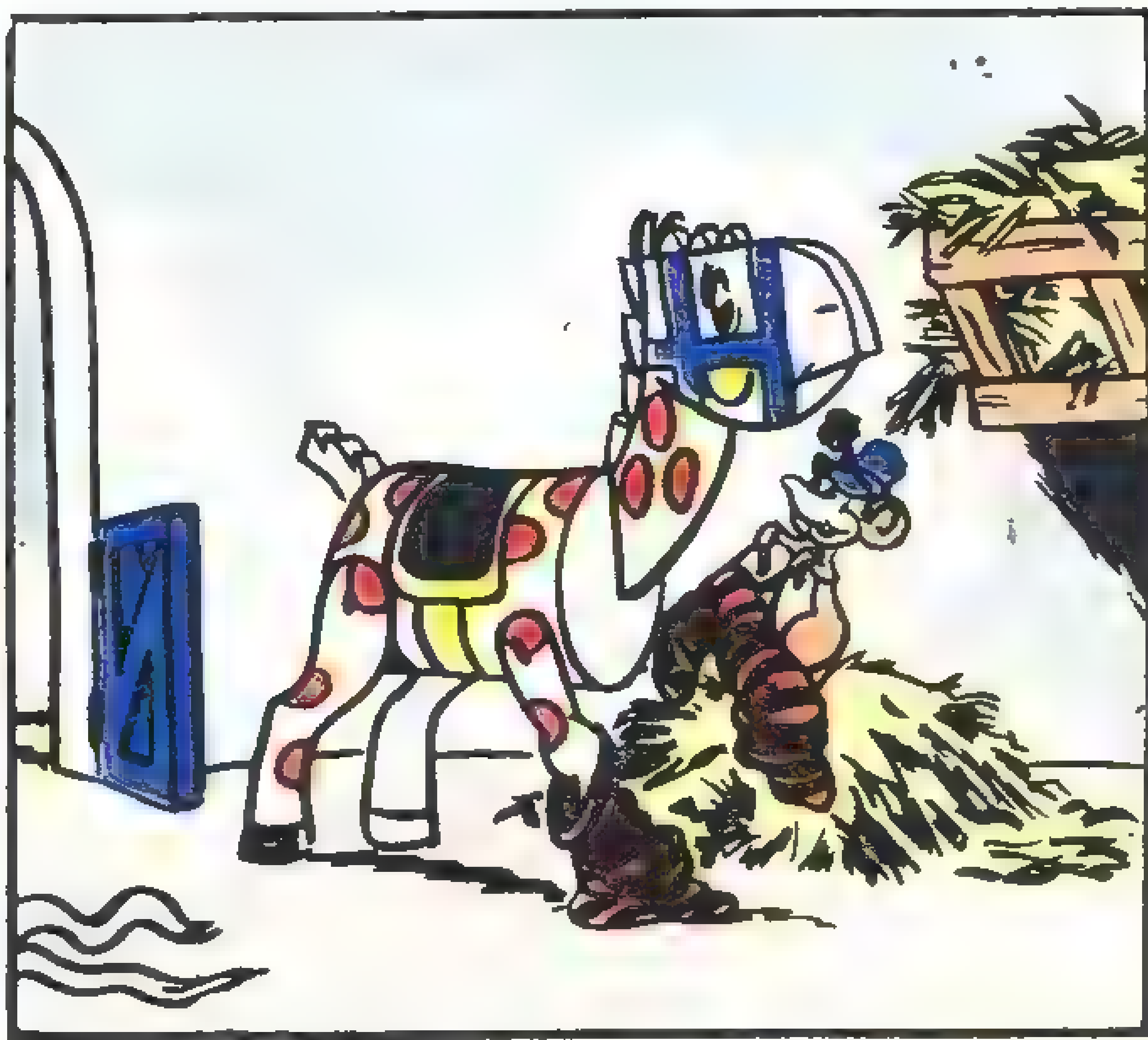
Batty, het paard van Tommie, woont vlak bij hem in de buurt en op een dag legde de postbode een pakje in zijn brievenbus. Batty kwam naar buiten en zag het pakje. „Hee," zei hij, „wat kan dat nou zijn?" Hij nam het pakje mee naar binnen en zag niet dat het aan Tommie geadresseerd was.

Vlug maakte Batty het lint los en vond in het pakje twee leuke, gestreepte sokken. Het pakje bleek afkomstig van Dollie. „Wat leuk," zei Batty, terwijl hij de sokken aan zijn voorpoten trok en zichzelf in de spiegel bekeek. Maar de muizen, die in zijn stal woonden, vonden het niet leuk.

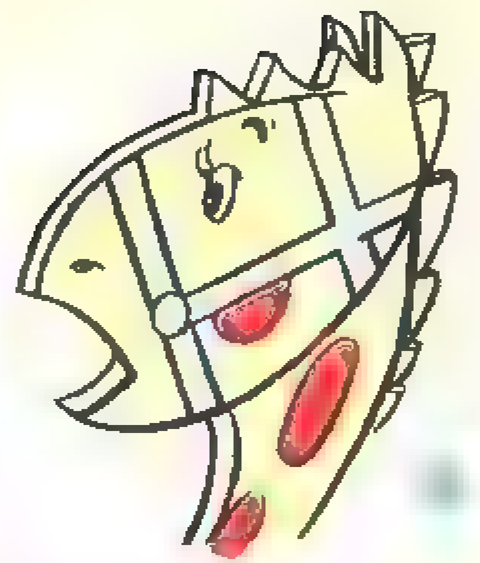

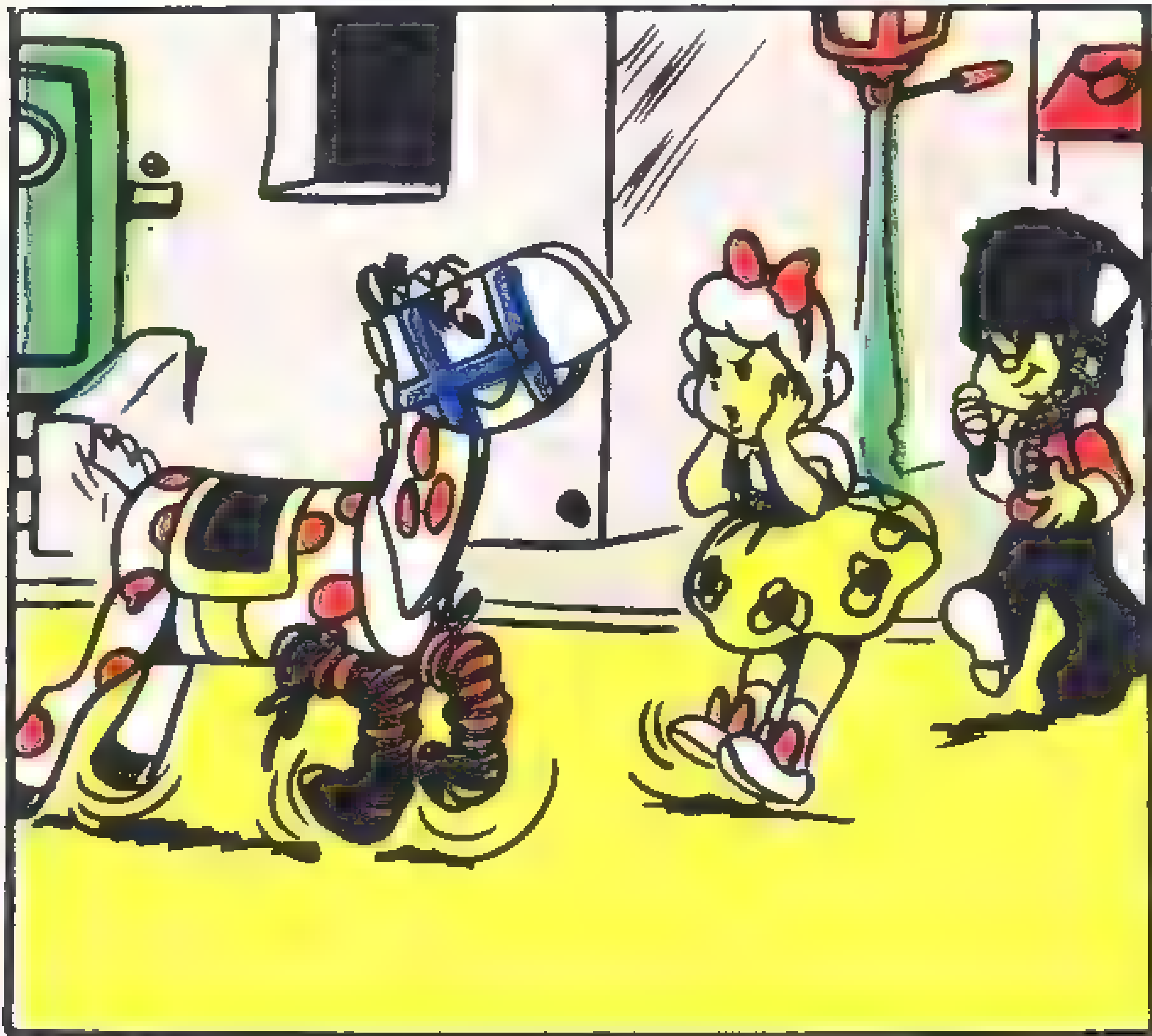
„Ze passen je niet, Batty," zei mevrouw Muis. Batty moest toegeven dat ze nogal kort waren en hij vond het ook een beetje jammer dat Dollie niet vier sokken gebreid had, voor elke poot één. „Weet je wat," zei hij toen, „laten we ze met zijn allen wat uitrekken, dan passen ze beter!"

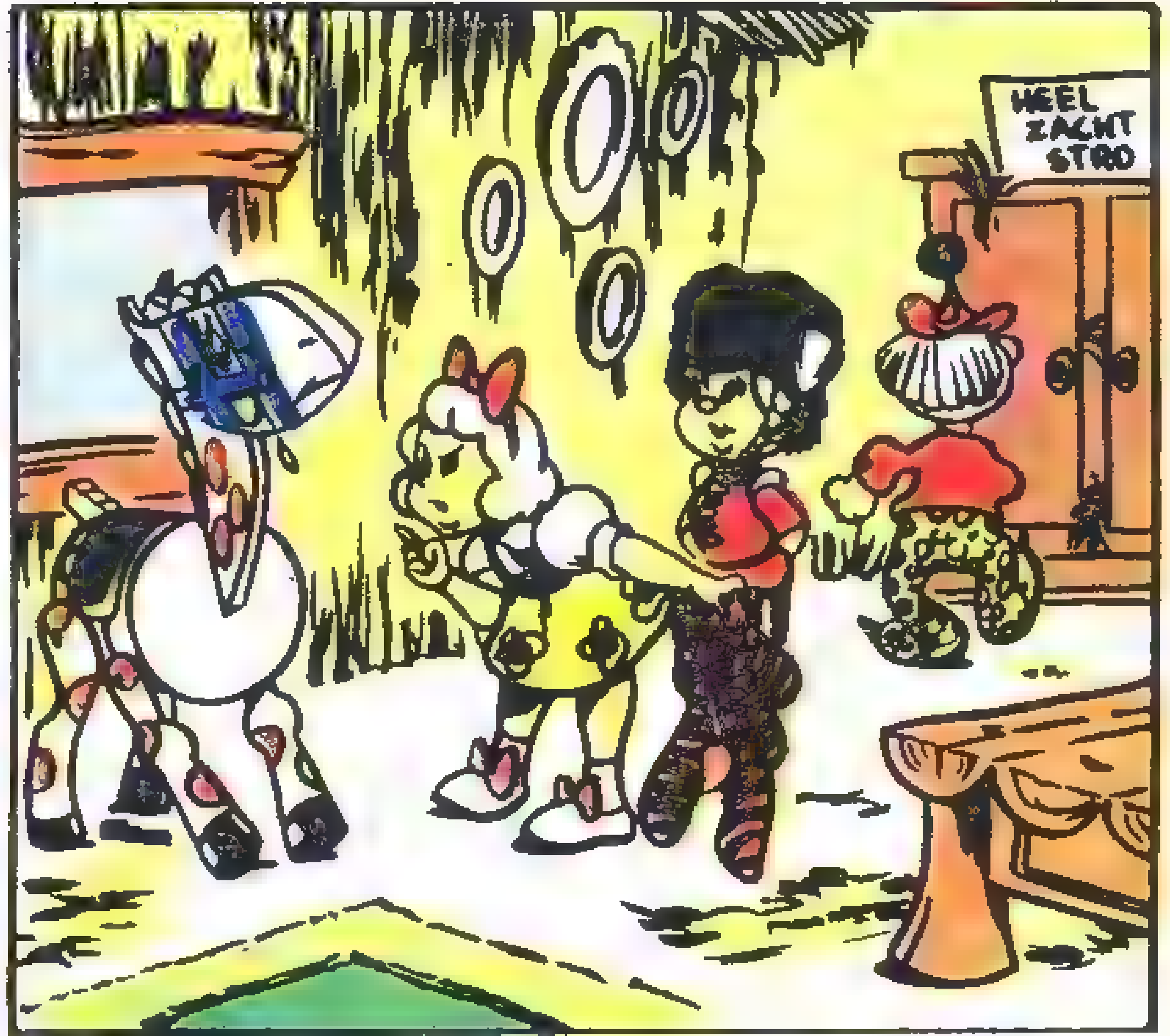
Toen ze een tijdje uit alle macht aan de sokken getrokken hadden, zei mevrouw Muis: „Ik geloof dat ze nu wel beter zullen passen, Batty." Dat was inderdaad zo, maar de moeilijkheid was nu dat ze niet bleven zitten, maar naar beneden gleden. Daarom bond mevrouw Muis er een touwtje om.

SPEELGOED

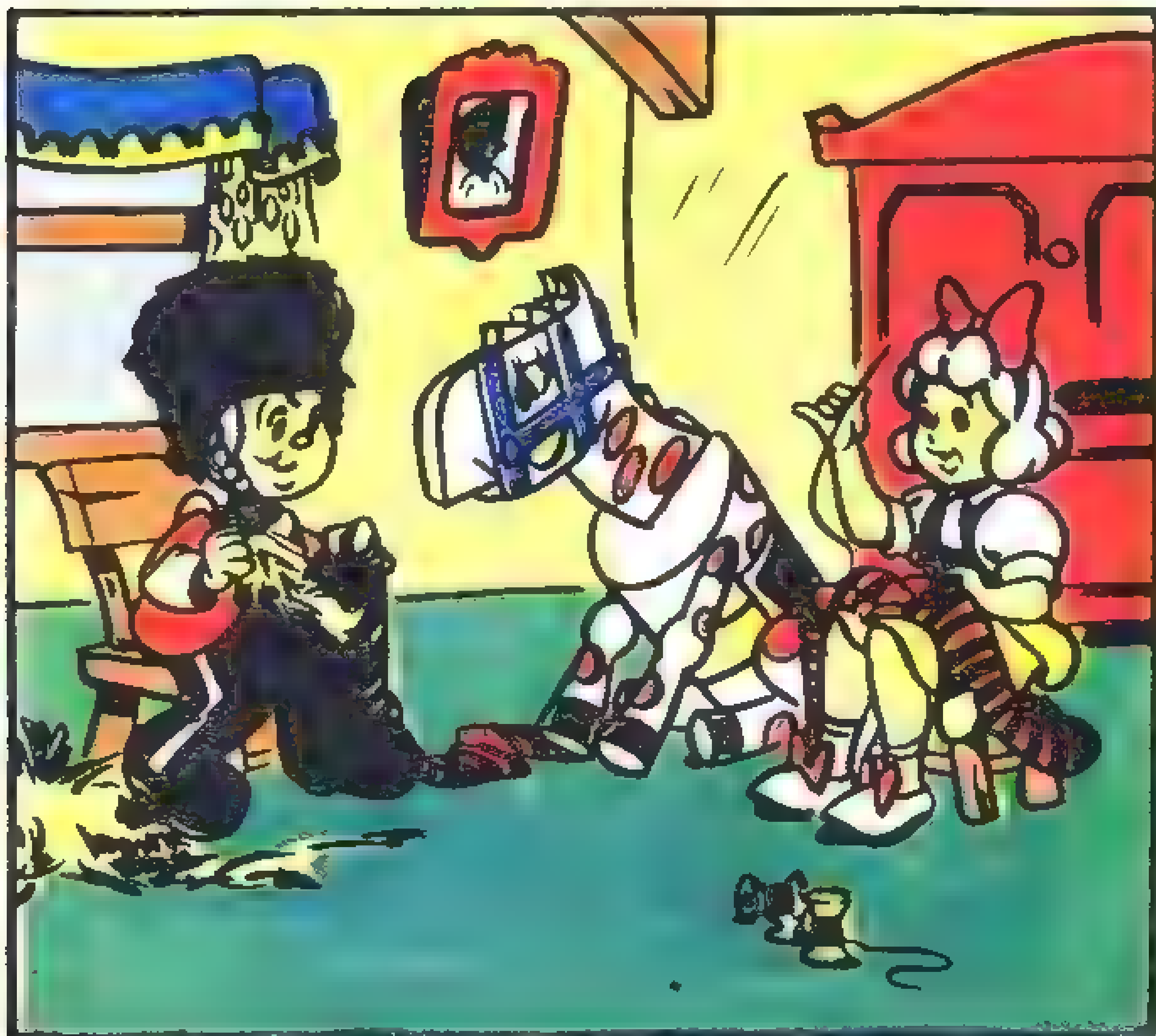

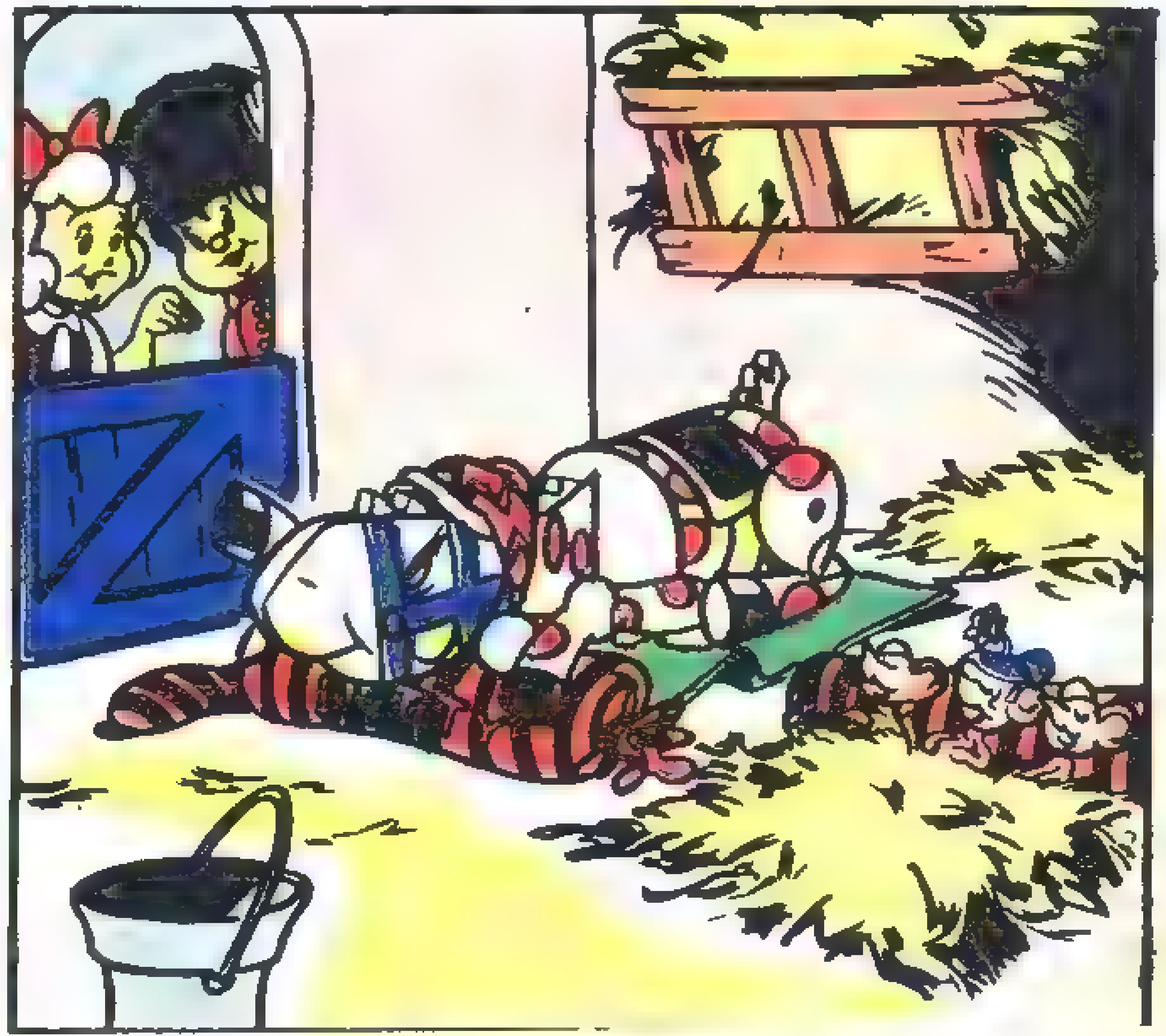
Nu was Batty in zijn nopjes. „Ik ga direct even naar Dollie," zei hij. „Ze zal het wel leuk vinden dat ze zo goed passen!" Maar toen Dollie Batty zag, werd ze erg boos. „Batty," riep ze uit, „hoe kom jij aan die sokken?" „Nou," zei Batty verbaasd, „die heb je me toch zelf gestuurd?"

„Welnee!" riep Dollie. „Ze waren voor Tommie, maar nu jij ze zo uitgerekt hebt, passen ze hem natuurlijk niet meer!" Batty was zo teleurgesteld, dat hij begon te huilen. Maar gelukkig was Tommie er ook bij. Hij begreep wat er gebeurd was en nam Dollie en Batty mee naar Willie Stropop.

Tommie kocht van Willie een armvol heel zacht stro en nam dat mee naar huis. „Het was de schuld van de postbode, Dollie," zei hij. „Wees dus niet boos op Batty!" Toen vulde hij de sokken met stro en Dollie naaide ze dicht. Batty zat verbaasd te kijken, want hij begreep er niets van.

Eindelijk was alles klaar. Dollie en Tommie hadden van de uitgerekte sokken twee zachte hoofdkussens gemaakt, één voor Batty en één voor de muizen. Natuurlijk was Batty er geweldig blij mee. En die avond zei Dollie tegen Tommie dat ze voor hem wel een nieuw paar sokken zou breien.

Verdwaald in de berg

Harry van Batenburg

„Je durft niet. Je dúrft niet. Lafaard die je bent.” Luid schetterden hun opgewonden stemmen in de broeihete zomermiddag. Ze klonken Pim nog treiterend in de oren toen hij al over de heuvelkam verdween en het geitepaadje naar het dorp insloeg. Hij kon wel huilen van schaamte, maar dat doet een jongen uit de zesde klas niet, ook al is hij zo juist uit de club gestoten. . .

Als dikke vrienden waren ze die middag naar het terrein van de oude mergelgroeven gegaan om er rovertje te spelen. Joop, Wim, Ben en Pim, de vier trouwe vrienden, die altijd samen gezien werden en met elkaar de „Club der bokkerijders” vormden. Alle jongens van de klas hadden wel lid willen worden van die club, maar het was heel moeilijk om erbij te komen. Je moest hard kunnen lopen, goed kunnen zwemmen, klimmen als een aap en trouw zijn als een hond. Ach, er waren zoveel voorwaarden waaraan je moest voldoen, dat Pim verschrikkelijk trots was op zijn uitverkiezing. Vier weken geleden had Joop Geurtse hem lid gemaakt. Joop was de aanvoerder en de gevreesde bendeleider, want hij stak een kop boven de andere leden uit en kon erg hard schreeuwen. De bokkerijders moesten hem in alles gehoorzamen, maar nu had Pim de Graaf, het jongste en kleinste lid van de club nota bene, geweigerd te doen wat Joop beval.

Ze waren naar de heuvels achter de Bemelerberg gegaan, waar overal bordjes met „verboden toegang” stonden. Rond sommige van die heuvels was ook prikkeldraad gespannen, maar dat prikkeldraad was in de loop van de jaren verroest en de paaltjes waren verdwenen. Nu hingen er alleen nog verboden-toegangbordjes tegen de ingestorte toegangen van de mergelgroeven en op sommige was een doodskop geschilderd met de mededeling dat het betreden van de gangen levensgevaarlijk was. Heel lang geleden waren al die gangen in de heuvels gekapt door werklieden die er de mergelsteen uithaalden. Kilometers ver in de Zuidlimburgse heuvels liep nu een doolhof van gangen, waar niemand de weg meer in wist. Maar nu er geen mergel meer gegraven werd, waren de gewelven ingestort en de toegangen afgesloten. Vandaar dat prikkeldraad en de bordjes met de doodskoppen. . .

Er werden veel gruwelijke verhalen verteld over de mergelgroeven met hun doolhof van gangen. Lang geleden hadden de echte bokkerijders zich daarin schuilgehouden. Het waren woeste rovers, die de streek onveilig maakten en die op geweldige bokken reden bij wijze van paarden. Ook was er eens een voerman met paard en kar de groeven ingegaan om mergel te halen. Maar onderweg raakte de olie van zijn lamp op en hij verdwaalde in het donker. Ze hebben hem weken later teruggevonden, omgekomen van honger en dorst. Nog veel later, in 1910, zijn een paar jongens met kaarsen de verlaten groeven ingegaan, zo maar uit zucht naar avontuur, maar ook zij verdwaalden en een oude gids, die de doolhof kende als zijn broekzak, heeft drie dagen nodig gehad om hen terug te vinden.

O, de inwoners van Bemelen kennen al die verhalen op hun duimpje. Daarom verbieden ze hun kinderen om op het terrein rond de mergelgroeven te gaan spelen, al zijn de meeste toegangen in de loop van de tijd ingestort en de andere met grote steenblokken afgesloten. Maar juist daarom bracht Joop Geurtse zijn vrienden het liefst naar deze plek om er het spel van de bokkerijders te spelen. Hij was dan natuurlijk Sjeng Eenoog, de gevreesde hoofdman, en zijn vrienden waren de rovers. Dat ging allemaal best totdat Joop op een keer tussen de struiken die brede scheur in de heuvelwand ontdekte, een zwart gapende scheur, waar een jongen zich juist doorheen kon wringen als hij niet te dik was. Met Indianenkreten hadden de vier vrien-

den die ontdekking toegejuicht en toen Joop, als aanvoerder, het voorbeeld had gegeven, waren zij hem aarzelend gevolgd. Met moeite wrongen ze zich door de spleet naar binnen tot die ineens wijder werd en ze zich in een van de oude gangen bevonden. Het was er kil en donker, maar door de scheur in de heuvelwand zagen ze tenminste het heldere daglicht, zodat ze altijd de weg terug konden vinden. Ze slopen een eindje de gang in, niet ver, een meter of tien. Toen kwamen ze aan een instorting, die hun de weg versperde, maar er was een nauwe zijgang, die in het pikkedonker verloren liep. Bij die zwarte koker geknield schreeuwden zij allerlei woorden en sloegen elkaar lachend op de schouders als de echo hun woorden teruggalmde. Was dát even een ontdekking! Zij hadden een geheime toegang tot de groeve gevonden. Alleen de club der bokkerijders wist hoe je in de doolhof kon komen en dadelijk liet Joop hen beloven dat ze er met niemand over zouden spreken. Toen dat gebeurd was, schreeuwden zij nog wat hoeis en heis in de donkere gang en wilden juist weer teruggaan toen in de verte een dof gerommel weerklonk. Ontzet staarden ze elkaar aan en secondenlang durfde niemand te spreken. De nauwe gang had het geluid weerkaatst en het leek of de hele groeve instortte. Joop was de eerste die zijn bravoure hervond. „Alle mensen," zei hij, „was dát even een klap. Stuk gang ingestort natuurlijk. Ik heb eens gelezen dat zo iets door de echo kan gebeuren als je hard schreeuwt."

De anderen antwoordden niet, maar zij waren blij toen Joop voorstelde om weer buiten in de zon te gaan spelen. Eén voor één wrongen ze zich door de spleet en Pim voelde zich opgelucht toen het gevaarlijke avontuur achter de rug was. Zij lagen tegen de heuvel en bespraken opgewonden hun ontdekking. Hier in de vrije natuur hadden ze weer praats voor tien.

„Ik zou weleens willen weten," peinsde Joop, „hoe ver die instorting nou was."

„Misschien wel een kilometer ver," meende Pim. „Het geluid galmt heel ver door in die gangen. En misschien kwam de instorting niet eens door ons geschreeuw. Mijn vader zegt dat er steeds werking in de groeve zit en dat er telkens instortingen zijn, zo maar vanzelf."

Maar daar wilden de anderen niet van horen; ze waren veel te trots op wat zij hadden gedaan. „We zouden het trouwens wel kunnen onderzoeken," zei Ben aarzelend. „Ik heb een doosje lucifers bij me. . ." Maar tegelijkertijd had hij al spijt van zijn voorstel, want hij voelde er eigenlijk niets voor om die gevaarlijke gang in te gaan. Pim evenmin. Alleen Joop en Wim sprongen overeind toen ze van de lucifers hoorden en zij wilden dadelijk op onderzoek uitgaan.

„Sufferd," zei Joop, „waarom heb je niet dadelijk gezegd dat je lucifers bij je had? Dan waren we gelijk die gang in gekropen. Kom op, lui, we gaan de instorting zoeken."

Wim wrong zich al door de scheur naar binnen. Met tegenzin volgde Ben. „Zou het niet gevaarlijk zijn?" aarzelde hij nog.

„Het is gevaarlijk," zei Pim, „en ik ga niet mee als je dat maar weet."

Nijdig draaide Joop zich om. Het was nog nooit gebeurd dat een van de clubleden hem durfde tegenspreken en nu stond me daar die schriele Pim de Graaf en weigerde te gehoorzamen. „Wat zei je, sprinkhaan?" vroeg Joop dreigend.

„Dat ik niet meega," herhaalde Pim beslist. „De groeve is verboden terrein en het is er veel te gevaarlijk. Als de gangen instorten. . ."

„Je bent een lafaard," beet Joop hem toe. „Ga jij maar gauw naar je moeder. Ik wil je niet eens meer in de club hebben."

Wim was teruggekropen uit de spleet en viel de aanvoerder ijverig bij. „Nee," zei hij, „zo'n lafaard willen we niet in onze club hebben, hè, Ben?"

De twee grotere jongens keken Ben scherp aan. Toen durfde Ben het niet voor Pim op te nemen en hij riep om het hardst dat Pim de Graaf een lafaard was, die niet in de club der bokkerijders thuishoorde.

„Best," zei Pim stug, „dan bén ik maar een lafaard; beter een lafaard dan een domme waaghals. En die snertclub van jullie kan me gestolen worden." Hij meende daar natuurlijk niets van, want hij vond het heel erg dat ze hem uit de club hadden gestoten en hem nog voor lafaard uitscholden bovendien. Daarom draaide hij zich vlug om, opdat de anderen niet zouden zien dat hij bijna ging huilen. Nu liep hij driftig de weg naar het dorp terug, terwijl hij in de verte nog het spottende geschreeuw van zijn vrienden hoorde. . .

„Zo'n lafaard," zei Joop Geurtse nog eens, toen Pim al over de heuvelkam verdwenen was. „Ik ben blij dat we hem kwijt zijn en nu komt hij ook nooit meer in de club. Kom op, jongens, nou gaan we écht die gang onderzoeken." Hij worstelde zich door de nauwe spleet naar binnen en de anderen volgden zijn voorbeeld. In het donker schuifelden zij voorzichtig voetje voor voetje naar de plek waar de nauwe zijgang begon. Hier streek Joop de eerste van de kostbare lucifers aan en hield het flakkerende vlammetje boven zijn hoofd. Ze konden niet ver kijken. Het aarzelende licht onthulde een nauwe gang, maar een paar meter verderop was alles al weer pikdonker.

„Hoi," riep Joop en „hoi. . . oi. . . oi" weergalmde de echo. „Dat is het beste bewijs dat deze gang niet is ingestort," verklaarde Joop trots, „want anders was er niet zo'n echo. Kom op, lui, we gaan er een eindje in." En zonder het antwoord van zijn vrienden af te wachten begon hij op handen en knieën de duistere pijp in te kruipen. Wim volgde hem op de voet en aarzelend kwam tenslotte ook Ben. Die zou voor geen geld ter wereld willen bekennen dat hij even bang was als Pim, maar zijn hart bonsde fel toen hij de spleet daglicht niet meer achter zich zag en Joop toch doorging. „Waarom steek je geen lucifer aan?" vroeg hij benepen.

„Omdat we er zuinig op moeten zijn," riep Joop over zijn schouder. „Zolang deze gang rechtdoor loopt hebben we geen licht nodig."

Juist op dat ogenblik voelde hij links van zich de opening van een nieuwe gang en dus stak hij toch maar een lucifer aan.

Vervolg op blz. 26

die de omgeving onveilig maakten en die op geweldige bokken reden bij wijze van paarden.

PAMELA MANSBRIDGE

Caroline speurt naar misdaad

„. . . Vijfenvijftig. . . zestig. . . vijfenzestig. . . zevenzestig. . . ja, zevenenzestig shilling. . . en nog zes pence!" riep Jane, terwijl ze met een uitdrukking van tevredenheid in haar ogen neerkeek op de bankbiljetten en de stapel munten, die in de schoot van haar donkere schooljurk lagen. „Drie pond, zeven shilling en zes pence! Is dat niet reusachtig? Ik had nooit gedacht dat we zoveel geld bij elkaar zouden sparen."*)

Haar twee broers, die hetzelfde donkere haar hadden als Jane en veel op elkaar leken, waren even blij als zij; Derek knikte voldaan en Robin glimlachte opgetogen.

Het geld dat in de schoot van Jane lag, was het resultaat van hun gemeenschappelijk pogen om gedurende de afgelopen twee maanden een zo groot mogelijke som geld te sparen en daardoor in staat te zijn voor hun moeder een heel bijzonder verjaarsgeschenk te kopen.

Het was een idee van Jane geweest.

„Ik vind dat we mamma dit jaar met haar verjaardag een werkelijk mooi cadeau moeten geven," had ze een paar maanden geleden gezegd. „Ik bedoel iets heel speciaals, waar ze voor altijd plezier van heeft. Want bedenk eens wat een heerlijke tijd ze nu zou hebben, als ze niet voor ons was thuis gebleven."

„Nou en of! Fijn in een ligstoel op het bovendek, onder. . . eh. . . een diepblauwe, zonnige hemel en gestreeld door een lichte bries," zei Robin, die zich deze woorden herinnerde van een reisbureau-advertentie, die hij had gelezen.

„Ze zou ook ergens kunnen zijn waar het te warm is om je behaaglijk te voelen. Vader zegt dat de hitte in tropische streken soms ondraaglijk is," merkte Derek rustig op. Hij was vijftien, de oudste van de drie, en kon af en toe akelig nuchter zijn. „Maar," voegde hij eraan toe, „het is waar. . . als ze met vader was meegegaan, zou ze op het ogenblik een fijne reis maken en veel van de wereld zien. Het was reuzelief van haar om de uitnodiging af te slaan en ons niet met tante Mabel op te schepen. Stel je voor, tante Mabel drie maanden hier in huis en wij aan haar overgeleverd! Dat we moeten doen wat zij zegt en onze maag bederven met het afschuwelijke eten dat ze kookt. . . Dat voorstel van Jane betreffende een verjaarscadeau is enorm. Precies zoals je zegt: iets heel speciaals, waar ze voor altijd plezier van heeft."

De drie kinderen — Derek, Jane en Robin Lester — woonden met hun moeder in een huis, Whitefields geheten, dat in de nabijheid van het dorpje Tedham Green stond. Het was een vrij nieuw huis, met een grote tuin en een boomgaard aan de achterkant, maar het lag nogal afgezonderd: hun naaste buurman — een jongeman die een kippenfarm hield — bewoonde een klein huis dat een paar minuten verder aan de weg stond. Het dorp was ruim een kilometer van Whitefields verwijderd.

De vader van de kinderen, meneer Lester, was hoofdwerktuigkundige op een groot schip dat alle wereldzeeën bevoer en hij was dus niet dikwijls bij zijn gezin. In april van dit jaar, twee maanden geleden, was hij thuisgekomen voor een kort verlof van slechts vier dagen en had zijn vrouw toen verrast met de mededeling dat de scheepvaartmaatschappij waarbij hij in dienst was, haar een gratis passage op zijn schip aanbood. Er was echter één voorwaarde aan de uitnodiging verbonden: ze zou hem direct op de volgende reis moeten vergezellen. De tocht zou ongeveer drie maanden duren en in het vaarschema waren bezoeken aan verscheidene interessante, tropische landen opgenomen. Meneer Lester had een oudere zuster, een alleenwonende weduwe, die verklaard had graag bereid te zijn naar Whitefields te komen om voor de kinderen te zorgen

*) Een Engels pond (ongeveer tien gulden) = twintig shilling. Een shilling = twaalf pence.

tijdens de afwezigheid van hun moeder.

Maar mevrouw Lester was na enige aarzeling tot het besluit gekomen niet met haar man mee te gaan. Ze zou de reis dolgraag hebben meegemaakt, maar ze kende tante Mabel, die elk jaar drie weken kwam logeren, beter dan vader, die zijn zuster zelden zag, en ze gaf er zich rekenschap van dat drie maanden onder de hoede van tante Mabel een straf betekende, die de kinderen niet verdienden. En dus was meneer Lester alleen naar zijn schip teruggegaan. Het speet hem dat zijn vrouw niet meeging, maar hij was tegelijk toch ook wel een beetje blij dat Jane, Robin en Derek niet zo'n lange tijd zonder hun moeder hoefden achter te blijven. Als het een kortere reis had betroffen — drie of vier weken — zou het iets anders zijn geweest. . .

De kinderen hadden zich gehouden alsof zij het prettig vonden dat hun moeder de gelegenheid kreeg voor zo'n grote, luxueuze vakantie en zij hadden haar verzekerd dat ze het helemaal niet erg vonden aan de zorgen van tante Mabel te worden toevertrouwd.

„Och, ze is eigenlijk niet zo kwaad," had Derek zelfs gezegd, ofschoon hij in werkelijkheid heel anders over haar dacht. Het besluit van hun moeder om thuis te blijven gaf in elk geval een gevoel van grote opluchting.

Het plan voor een extra-verjaarsgeschenk had een moeilijke kwestie aan de orde gesteld: hoe moesten ze aan het benodigde geld komen?

„Zelfs als we elke penny van ons zakgeld gedurende de volgende acht weken sparen, komen we nog maar aan een bedrag van. . . eh. . . laat ik eens even uitrekenen. . . zesendertig shilling," had Derek gezegd. „Het is een aardig sommetje, maar een echt fijn cadeau — een mooie vaas of een juweel of een schilderij — kunnen we er toch niet voor kopen."

„Er zijn ook goedkoper dingen, waar mamma blijvend iets aan heeft," had Jane ertegenin gebracht. „Ik weet zeker dat we voor zesendertig shilling al wel een leuke schaal of een halsketting of iets dergelijks kunnen kopen."

„Best mogelijk," gaf Derek toe. Hij keek even nadenkend voor zich uit en voegde er dan aan toe: „Maar als we meer duiten hadden, konden we een beter cadeau kiezen. En nu heb ik ook een idee. Zouden we niet wat geld kunnen verdienen? Laten we proberen karweitjes voor de mensen op te knappen."

Jane schudde bedenkelijk het hoofd.

„Ik ben bang dat dat niet zal lukken," zei ze. „Maar zelfs als we een of ander werkje kregen te doen, zouden we dat niet geheim kunnen houden voor mamma. Wanneer ze het niet van ons zou horen, dan toch van een ander." Ze zweeg enige ogenblikken. „Maar het is te proberen," vervolgde ze. „Natuurlijk mogen we niemand zeggen waarvóór het geld dient. Aan mensen die het ons vragen, kunnen we een smoesje vertellen. Als iemand te weten komt wat we werkelijk van plan zijn, zal mamma in een ommezien door de dorpstelegraaf van Tedham Green volledig worden ingelicht."

De „dorpstelegraaf" — een woord dat Derek had bedacht — was een grap onder de leden van de familie Lester. En wel een grap die op werkelijkheid berustte. Het was hun namelijk keer op keer gebleken dat het erg moeilijk was een geheim voor het dorp verborgen te houden. Op onnaspeurlijke wijze was heel Tedham Green er meestal verrassend vlug mee bekend. Sedert de Lesters twee jaar geleden in Tedham Green waren komen wonen hadden zij tot hun verbazing gemerkt dat alles wat zij deden, al was het nog zo onbelangrijk, een dankbaar onderwerp voor dorpspraatjes was.

Maar toen de drie kinderen op jacht gingen naar baantjes, kregen ze de overtuiging dat zij er deze keer in waren geslaagd de babbelzucht van de dorpelingen te slim af te zijn. Sommigen, die hun nieuwsgierigheid niet konden bedwingen, hadden hun rechtstreeks gevraagd: „Waarom zeuren jullie toch zo om karweitjes? Wat is er aan de hand? Sparen jullie ergens voor? Vertel eens wat."

Allen kregen onveranderlijk hetzelfde antwoord: „We willen rijk worden, weet u."

Derek en Jane zeiden het lachend, als om de vrager te laten blijken dat hun woorden niet ernstig genomen moesten worden, maar ook dat zij niet van plan waren de werkelijke reden te vertellen.

„Ik had nooit gedacht, dat we zoveel geld bij elkaar zouden sparen."

Robin echter zei het met een plechtige uitdrukking op zijn gezicht, terwijl hij de nieuwsgierige dorpeling strak aankeek, alsof hij hem tartte zijn woorden in twijfel te trekken.

Hun pogingen om geld te verdienen waren succesvoller geweest dan zij hadden verwacht. Een bejaard echtpaar was juist in een nieuw gebouwde bungalow, niet ver van hun eigen huis, komen wonen en Derek had bijna een pond verdiend met het omspitten van hun tuin. Een vrouw in

het dorp liet haar baby elke zaterdagmorgen door Jane een tijdje in de kinderwagen rondrijden en betaalde daar iets voor. Robin had aanvankelijk minder geluk. Week na week verliep zonder dat hij erin slaagde iemand te vinden, die hem een karweitje wilde laten verrichten. En hij begon dan ook te vrezen dat hij geen extra-aandeel in de kosten van het verjaarsgeschenk zou kunnen bijdragen. Maar de laatste week, op zaterdagmorgen, toen hij nog eens in de kruidenierswinkel van mevrouw Briggs ging informeren, boekte hij zijn eerste en enige succes.

„Als je een beetje groter en steviger was, zou ik een karweitje voor je hebben," zei ze, terwijl ze hem enigszins spijtig aankeek. „Maar nee, het is te zwaar voor je."

„O nee, gerust niet," verklaarde Robin heftig, ofschoon hij niet eens wist wat hij zou moeten doen. „Ik weet zeker dat het niet te zwaar voor me is. We zijn bij ons thuis allemaal mager, maar reuzesterk. Gelooft u me." Hij richtte zijn gretige ogen op de kruideniersvrouw. „Wat voor een werkje hebt u, mevrouw Briggs?"

„Dat pak daar moet naar Mayford worden gebracht," antwoordde mevrouw Briggs en ze wees op een grote bundel kleren, bijeengebonden met een dun koord, dat in een hoek van de winkel op de grond lag. „Het is bestemd voor de uitdragerij in de Kapelstraat. Onze Jack wil het niet doen. Zegt dat hij zich dan opgelaten voelt en dat zijn vrienden hem zullen uitlachen. Onzin natuurlijk; hij is eenvoudig te lui, ik ken hem. Maar zelf heb ik voorlopig geen tijd en het begint me te vervelen dat pak daar in die hoek te zien liggen."

„Ik breng het voor u weg," zei Robin bereidwillig en om te bewijzen dat de vracht niet te zwaar voor hem was, nam hij de bundel op en zwaaide die heen en weer.

Derek had bijna een pond verdiend met het omspitten van hun tuin.

Mevrouw Briggs was inderdaad overtuigd, ze gaf hem geld voor een retourkaartje met de bus naar Mayford en zei dat ze de uitdrager zou opbellen om hem in te lichten dat Robin door haar was gestuurd, zodat hij de kleren van hem kon kopen. Ze is nooit te weten gekomen hoeveel tijd het hem kostte om het zware pak van de bushalte in Mayford naar de tweedehandswinkel in de Kapelstraat te sjouwen en hoe dikwijls hij onderweg moest rusten. Toen Robin terugkwam van zijn tocht naar Mayford toonde ze zich verheugd over het bedrag dat de handelaar voor de kleren had betaald.

„Je krijgt tien percent commissieloon," zei ze glimlachend. „Dat komt je eerlijk toe."

En dus kon Robin tot zijn grote vreugde tenslotte twaalf shilling bijdragen in de kosten voor het geschenk. Jane had zes keer met de baby gereden en had daarvoor zes shilling ontvangen, terwijl de ontvangsten van Derek voor het omspitten van de tuin achttien shilling en zes pence bedroegen. Zij hadden niet al hun zakgeld kunnen sparen, maar van de zesendertig shilling waren er slechts vijf uitgegeven. En dus lag thans het zeer bevredigende bedrag van drie pond, zeven shilling en zes pence in de schoot van Jane.

„Ik stel voor morgenmiddag naar Mayford te gaan om het cadeau te kopen," zei Jane, terwijl ze het geld in een doosje borg. „In een juwelierswinkel vinden we wel iets dat ons lijkt. Maar ik heb in de etalage van Marple een mooie handtas zien liggen. De prijs kunnen we betalen: drie pond, vijf shilling."

„Handtassen slijten," merkte Robin op. „En we willen mamma iets geven dat blijvend is."

„Je hebt gelijk," gaf Jane toe. „Dan houden we het op een sieraad van de juwelier. Een broche misschien. . . In de winkel is keus genoeg. Tussen twee haakjes, vergeet niet dat we de buskaartjes moeten betalen. Daardoor wordt het bedrag een beetje minder."

Derek herinnerde zich iets dat hij de anderen nog niet had verteld.

„We kunnen de helft van het busgeld uitsparen," zei hij. „Mevrouw en meneer Dickson gaan morgenmiddag naar de bioscoop in Mayford. Hij vertelde het me toen ik vandaag even bij hen aanliep om onze hark terug te halen. Ik vroeg meteen of we mee mochten rijden en zij vonden het goed. We hoeven dan alleen de enkele reis terug te betalen."

Jane trok haar wenkbrauwen op. „Ik wist niet dat zij een auto hadden," zei ze. „De vorige week hoorde ik je tegen Robin zeggen dat zij er geen bezaten."

Meneer en mevrouw Dickson waren de eigenaars van de nieuwe bungalow — Four Winds — waar Derek de tuin had omgespit.

„Meneer Dickson heeft de wagen pas deze week gekocht," verklaarde Derek.

„Zij hadden er een nodig, zei hij, omdat Four Winds tamelijk ver van het dorp ligt."

„Is het een grote auto?" informeerde Robin.

„O nee! Klein en oud, tweedehands natuurlijk. We zullen met zijn drieën achterin nogal benauwd zitten, maar dat moeten we ervoor overhebben. Meneer Dickson zei. . . " Derek brak zijn woorden af en boog luisterend het hoofd naar voren. „Luister! Was dat niet het tuinhek dat dichtsloeg? Ja, het grind kraakt. Mamma is terug."

Zij verlieten vlug en geluidloos de slaapkamer van de twee jongens, waar het geld in een boekenkastje werd bewaard, en haastten zich naar beneden, naar de eetkamer. Daar lag hun huiswerk op de tafel uitgespreid. Toen mevrouw Lester door de open deur naar binnen keek, zag ze drie hoofden gebogen over boeken en schriften, terwijl drie handen ijverig schreven.

Mevrouw Lester aarzelde even, kwam dan binnen en keek onderzoekend naar haar dochter. „Jane," vroeg ze onverwacht, „heb je voor morgen speciale plannen?"

Het meisje hief haar hoofd met het donkere krulhaar op, legde haar pen neer en keek haar moeder aan. Een bang voorgevoel bekroop haar. „Ja. . . eh. . . ja. . . dat is te zeggen. . . we wilden morgenmiddag naar Mayford gaan," antwoordde ze en vroeg zich tegelijk onbehaaglijk af wat de reden voor de vraag van haar moeder kon zijn.

„Is het erg belangrijk?"

Derek gaf zijn zuster onder tafel een zacht schopje, maar ze begreep niet wat hij daarmee bedoelde.

„Hoe dat zo, mammie?" informeerde ze.

„Meneer en mevrouw Acres hebben Gillian te logeren voor het weekeinde en ik heb mevrouw Acres beloofd dat jij morgenmiddag naar hen toe zou gaan om Gillian gezelschap te houden. Het zit zo: mevrouw Acres en ik hebben een afspraak gemaakt naar Bilchingham te gaan. Na afloop verwacht de vrouw van de burgemeester mij op de thee. Ik herinner me dat je met Gillian, toen ze de vorige keer bij de familie Acres logeerde, goed kon opschieten. Vind je het niet erg? Misschien kan ze met jullie meegaan naar Mayford. Hebben jullie daar iets bijzonders te doen?"

Jane zocht naar woorden en terwijl ze aarzelde, antwoordde Derek in haar plaats. „Niet zo heel bijzonder. We wilden zo maar iets kopen. Robin en ik redden het wel zonder Jane. Of we kunnen met zijn drieën 's morgens gaan."

Mevrouw Lester ging op de zijleuning van een armstoel zitten, zette haar witte strohoed af en trok haar witte handschoenen uit. Ze schudde enigszins afkeurend het hoofd. „Dat heb ik liever niet," zei ze. „Jullie weten hoe het op zaterdag is met de bus die om half één uit Mayford vertrekt, en als het wachten wordt op de volgende bus, zijn jullie te laat thuis. Is het zo belangrijk, dat Jane morgen meegaat?"

Jane veronderstelde dat haar moeder er op het moment niet aan dacht dat ze overmorgen, zondag, jarig was, anders zou ze de reden zeker hebben begrepen.

. . . en om te bewijzen dat de vracht niet te zwaar voor hem was, nam hij de bundel op en zwaaide die heen en weer.

„Nee, het is niet zo belangrijk," zei Derek op een toon van beslistheid.

„Robin en ik kunnen gaan. Dat vind je wel goed, hè, Jane?"

„Eh, ja," antwoordde Jane, ofschoon ze er niets van meende. „Ik ga morgenmiddag naar de burgemeester en houd Gillian gezelschap." Even leefde de hoop in haar op. „Misschien wil Gillian graag met ons mee naar Mayford."

Maar Derek vaagde die hoop meteen weer weg. „Dat kan niet," zei hij nadrukkelijk. „Vergeet niet dat we met de Dicksons mogen meerijden en achter in de auto is beslist geen ruimte voor vier. Met drieën is het al persen."

Jane probeerde te kijken of het haar niet kon schelen dat het tochtje naar Mayford haar ontging. Maar haar stem klonk toch niet bepaald opgewekt toen ze zei: „Goed dan. Ik ga naar de burgemeester."

„Mooi." Mevrouw Lester stond op. Ze liep naar de hal, waar de telefoon op een zware ebbehouten tafel stond, die meneer Lester een paar jaar geleden uit India had meegebracht, en de kinderen hoorden haar een nummer draaien en met de vrouw van de burgemeester spreken. Na een kort gesprek legde ze de hoorn op de haak en ging de keuken binnen.

„O, wat ellendig," fluisterde Jane kwaad. „Dat zo iets ons nu juist morgen moet gebeuren! Maar ik zag geen kans eronderuit te komen zonder ons geheim te verraden."

Derek probeerde haar gerust te stellen. „Maak je geen zorg: het komt prima voor elkaar," zei hij zo overtuigend mogelijk. „We kopen iets dat ook jouw keuze zal zijn."

WORDT VERVOLGD

Grote Europese wedstrijd!

In ons nummer van vorige week heb je iets kunnen lezen over het hoe en waarom van een Verenigd Europa en deze keer gaan we iets vertellen over de Grote Europese Wedstrijd, die is uitgeschreven door EUROPRESS-JUNIOR, het verbond van Europese jeugdtijdschriften.

We hadden het vorige keer over de Verenigde Staten van Europa, zoals Europa binnen afzienbare tijd waarschijnlijk genoemd zal worden. Van die Verenigde Staten van Europa zullen wij straks burgers zijn, maar zolang Europa nog niet in alle opzichten één is, moeten wij allemaal meewerken aan de voorbereiding daarvan. Nu heeft EUROPRESSJUNIOR voor alle kinderen van Europa een mogelijkheid geschapen om iets te doen voor Europa. Luister maar.

Er moet een insigne, een speldje, gemaakt worden, dat alle kinderen van Europa zullen gaan dragen. Dit speldje zal het symbool zijn van de eenheid van de Europese jeugd en met de medewerking van alle kinderen uit de Europese landen zal het gemaakt kunnen worden. Als je niet jonger bent dan 7 jaar en niet ouder dan 16, kun je meedoen. Wat je moet doen is dit: Maak een tekening, waarin op de een of andere manier de gedachte van het Verenigd Europa tot uitdrukking komt. Het moet een symbolische voorstelling zijn, zoals bijvoorbeeld voor de Olympische Spelen het symbool van de ineengestrengelde ringen wordt gebruikt. Die ringen stellen de eenheid van de sport en de sportmensen in de hele wereld voor. Op zo'n manier moet je dus een tekening maken, waarin de eenheid van Europa wordt uitgebeeld. Moeilijk? Ach, dat valt best mee, als je even goed nadenkt. Je kunt je verbeelding de vrije loop laten en het doet er niet toe of je mooi of minder mooi kunt tekenen, want *niet de mooie uitvoering wordt beloond, maar het knapst gekozen idee.* Trouwens, de door de jury uitgekozen ideeën zullen uitgewerkt worden door beroepstekenaars, maar als jouw idee wordt uitgekozen zul je een prijs winnen (en wát voor een!) en zul je er bovendien trots op kunnen gaan dat heel de Europese jeugd binnenkort het insigne draagt, dat jíj hebt ontworpen!

Voor het maken van een ontwerptekening voor het Europese insigne heb je ruim een maand de tijd, want je tekening moet *uiterlijk op 1 november a.s.* bij ons binnen zijn. Uit de binnengekomen tekeningen worden de vijftig beste gekozen. Deze gaan naar de Nederlandse jury, bij wie ook de tekeningen van lezers van andere jeugdbladen binnenkomen, en uit al deze tekeningen kiest de jury er vijf uit, die opgestuurd worden naar Brussel, naar de Europese jury. In Brussel komen ook tekeningen van kinderen uit België, Duitsland, Frankrijk, Italië, en Luxemburg. De tekeningen worden tentoongesteld en uit al de inzendingen worden de acht beste gekozen. Dit zijn de finalisten. *Als prijs zullen zij een reis in groepsverband mogen maken langs de hoofdsteden van Europa,* vergezeld van een reisleider en reisleidster. Hun tekeningen worden afgedrukt in ons blad en tenslotte kiezen onze lezers uit die acht er één uit, die zij het meest geschikt vinden om tot speldje te worden verwerkt. Degene, wiens tekening gekozen wordt voor het Europese speldje, is winnaar van de hoofdprijs, DE GROTE VAKANTIEPRIJS. Wat dat wil zeggen? Luister maar eens. De winnaar (of winnares) van deze GROTE VAKANTIEPRIJS mag kiezen uit:

1. Een prachtige complete zeilboot;
2. Een buitenlandse vakantiereis met zijn of haar ouders;
3. Een complete kampeeruitrusting met alles wat je nodig hebt om heerlijk te kunnen kamperen;

En bovendien maakt hij of zij een grote kans op een mooi bedrag in geld, dat op het spaarbankboekje zal worden bijgeschreven.

Wat een fantastische prijs, hè? Maar dat is nog niet alles: de vijf beste Nederlandse inzendingen worden bovendien nog bekroond met een bezoek aan twee Europese hoofdsteden, Amsterdam en Brussel.

Uit het voorgaande heb je wel begrepen, dat het allemaal best de moeite waard is. Daarom nodigen wij jullie allemaal uit om mee te doen. Grijp je kans! Op 1 november a.s. sluit de wedstrijd; zorg dus dat je vóór die tijd je tekening naar ons hebt opgestuurd en denk ook (en dit is heel belangrijk!) aan het volgende. *Elke tekening mag uitgevoerd worden in zwart/wit of in kleuren. Hij mag niet groter zijn dan 21 × 27 cm. De tekening mag vergezeld gaan van een uitleg van hoogstens drie regels, geschreven op het tekenvel. Op de achterkant van de tekening moet je vermelden: je naam, voornaam, leeftijd, volledig adres (straat, huisnummer, woonplaats, provincie en land) en of je een meisje of een jongen bent. Tekeningen, die niet aan deze voorwaarden voldoen, kunnen niet meedingen.*

Wanneer de uitslag bekendgemaakt wordt? Dat zal wel even duren, want er komt erg veel werk bij kijken, maar we houden jullie op de hoogte. Omstreeks 1 april 1963 worden de winnaars bekendgemaakt, die dan in de komende zomer van 1963 direct van hun prijs kunnen genieten!

We wensen jullie heel veel succes en we hopen dat iedereen een tekening zal insturen. Naast de kans die je maakt op een prachtige prijs doe je ook iets voor de eenheid van Europa!

Voorwaarden voor deelname:

1. **Personeelsleden van de uitgeverij van dit blad en hun gezinsleden kunnen niet aan de wedstrijd deelnemen.**
2. **Alle inzendingen worden eigendom van EUROPRESSJUNIOR.**
3. **De deelnemers zijn verplicht zich aan het reglement te houden en wij dragen geen verantwoordelijkheid voor niet-ontvangen tekeningen.**
4. **Niet of niet voldoende gefrankeerde inzendingen zijn van deelname uitgesloten; de inzendingen mogen niet aangetekend worden verzonden.**
5. **Er is geen beroep mogelijk op het oordeel van de verschillende jury's; hierover kan geen correspondentie worden gevoerd.**
6. **Het adres waar de tekeningen heen moeten worden gezonden, is: Redactie Sjors van de Rebellenclub, Nassaulaan 51, Haarlem.**

chocolaatjes

Mmm, chocola van binnen, suiker van buiten... Smarties! Zóóó veel, zóóó lekker, zóóó veel kleuren... Smarties! Om te bijten. Om te zuigen. Om mee te spelen. Om uit te delen... Smarties!

een Rowntree produkt

Lekker veel!

25 ct per pakje

Verdwaald in de berg

Vervolg van blz. 19

Zijn vrienden kwamen vlak achter hem aangekropen en met zijn drieën staarden ze in de zwarte koker. „Eerste gang links," zei Joop, „goed onthouden, lui, anders vinden we de weg niet terug."

„Wou je hier dan ook nog ingaan?" huiverde Ben.

„Waarom niet?" vroeg Joop scherp. „Ben je soms bang?"

De lucifer was opgebrand, maar in het donker hoorde Ben duidelijk de dreiging in Joops stem. Daarom haastte hij zich om te beweren dat hij absoluut niet bang was.

„Eerste gang links," zei Wim schor. „We zullen deze gang nog een eindje ingaan en als hij zich dan weer splitst, moeten we echt terug, Joop. Ik ben helemaal niet bang, maar een beetje voorzichtig mogen we wel zijn."

Joop gaf geen antwoord. Hij streek nog een lucifer aan en zag dat deze gang veel ruimer was dan de vorige. Ze konden er rechtop in lopen. Tastend langs de klamme wand schuifelden ze voetje voor voetje verder, vlak achter elkaar en in een beklemmende stilte. Niets dan het geschuifel van hun voeten en het hijgen van hun adem was hoorbaar. Ben vroeg zich af of de anderen het bonzen van zijn hart ook hoorden.

Opeens bleef Joop staan en tastte in de duisternis. Zowel rechts als links was de gangwand verdwenen en recht vooruit tastte hij ook al in de leegte. „Blijf staan," riep hij verschrikt tegen de anderen.

„Aan. . . waan. . . maaan," galmde de echo in de duistere holte recht voor hem. Een beetje beverig stak hij een lucifer aan. Het vlammetje flakkerde dadelijk uit en ze voelden de tocht op hun gezicht. „We hebben toch een vol doosje," zei Joop zorgeloos. „Ik neem er drie tegelijk. Even kijken wat hier te koop is en dan gaan we terug." Hij streek een heel trosje lucifers in één keer aan en bij het vrij felle licht zagen ze een ruimte voor zich waarvan ze de wanden niet konden ontdekken. De vloer was vlak en liep zonder overgang door.

„Een grot," juichte Joop enthousiast. „Misschien wel de zaal waarin de bokkerijders hun bijeenkomsten hielden. Jongens, dát moeten we bekijken. Misschien vinden we de schatten die zij gestolen hebben."

De echo's weergalmden en misvormden zijn woorden. Ben huiverde van angst, maar het avontuur had Joop en Wim zodanig te pakken, dat zij zonder verder na te denken de grote zaal in liepen. Uit angst voor het geheimzinnige duister bleef Ben vlak bij hen. Pas toen ze de overkant van de zaal bereikten, waar verscheidene nieuwe gangen hun tegengrijnsden, beseften de jongens hoe dom ze waren geweest. Een van hen had op post moeten blijven bij de uitgang van de gang, waardoor ze de grot hadden betreden. Nu struikelden ze angstig terug naar de plaats waar zij meenden dat die gang te vinden was, maar zij ontdekten bij het schijnsel van de lucifers wel drie gapende openingen en ze wisten niet welke ze moesten kiezen.

„Deze," schreeuwde Joop, terwijl hij in een van de gangen dook.

„Eze. . . weze. . ." galmde de echo door de grot.

„Nee, je bent verkeerd," schreeuwde Wim in paniek. „Het was die andere."

„Andere. . . andere. . ." loeide de echo en in radeloze angst begon Ben te huilen.

„Toe maar, toe maar, nog huilen ook," beet Joop hem toe. Hij was teruggekomen in de zaal en stond nu bevend bij zijn vrienden, zelf ten einde raad, maar te trots om dat toe te geven. „Je bent een even grote lafaard als Pim."

„Ik wou dat we zo verstandig waren geweest als Pim," zei Wim bedrukt. „Hoeveel lucifers hebben we nog?"

Op de tast telde Joop ze na. Hij had nooit geweten dat een lucifer zo kostbaar kon zijn. . . dat je leven ervan af kon hangen. „Veertien," zei hij aarzelend. „We zijn er veel te wild mee omgesprongen."

„Jij," antwoordde Wim scherp. „Wij hebben niet één lucifer verknoeid. Jij bent immers de flinke kerel die overal de baas moet spelen. Zorg nu ook maar dat we weer veilig buiten komen."

Er volgde een diepe stilte na die woorden. De drie jongens stonden dicht bij elkaar, besluiteloos en angstig. Voor het eerst had Joop Geurtse geen grote mond en wenste hij ook niet de aanvoerder te zijn.

„Veertien lucifers," zei Wim peinzend, „en er zijn hier drie gangen vlak voor ons Een van die drie moet de goede zijn." Hij zuchtte diep. „Laten we de eerste de beste maar gaan proberen en er niet meer dan vier lucifers aan wagen. Als we niet gauw de nauwe zijgang tegenkomen, gaan we terug en proberen de volgende. Er zal niets anders opzitten."

Joop antwoordde niet, maar ging aarzelend een van de gangen binnen. Wim en Ben volgden hem op de tast. Minutenlang was er weer niets anders te horen dan het geschuifel van hun voeten over de mergelvloer en het schuren van hun handen langs de muur. Zij hadden geen lust meer om te schreeuwen en echo's op te roepen. Ze waren bang, alle drie, en ze schaamden zich er niet voor.

„We moeten terug," fluisterde Wim na een kwartier dat uren scheen te duren. „Deze gang is het vast niet, anders hadden we al lang de zijgang gevonden."

Ze keerden terug, zwijgend en bedrukt. Ze hadden geen begrip meer van tijd of richting; ze wisten alleen dat ze hun voeten over de grond en hun handen langs de klamme muur moesten bewegen. En vooral niet in paniek raken. Eéns zouden ze terugkomen in de zaal, over een kwartier misschien of over een uur. Dan konden ze opnieuw beginnen in een andere gang, die even onveilig was.

„Een lucifer," bedelde Ben opeens. „Steek een lucifer aan of ik ga gillen."

„Niks te gillen," beet Wim hem toe. „Daar schieten we niks mee op en de lucifers bewaren we tot we ze nodig hebben."

Joop had al een lucifer in de hand, maar

Zo maar als een stel domme avonturiers waren ze het onbekende tegemoet gegaan.

hij stak hem vlug weer in het doosje. Hij begreep dat Wim gelijk had en dat hij niet langer de aanvoerder was.

Pas toen de gang tenslotte een einde nam en zij de wijde grot weer voor zich wisten, durfde Joop een lucifer aan te strijken. Ben staarde met grote ogen naar het flakkerende vlammetje, alsof hij nog nooit zo iets moois gezien had. „Licht," riep hij. „Licht. We hebben het nooit gewaardeerd. Als ik weer buiten ben. . ." En ineens begon hij hard te huilen.

„We kómen buiten," probeerde Wim hem gerust te stellen. „Heus, Ben, we zullen de uitgang vinden, als we nu maar rustig de volgende gang doorzoeken en ons verstand bij elkaar houden."

Joop streek een nieuwe lucifer aan en zij slopen de volgende gang binnen. Ze waren doodmoe van angst en inspanning, maar ze moesten verder. Schuifelende voeten, schurende handen. . . Hoelang? Het leek een eeuwigheid. Soms bleven ze aarzelend staan, maar niemand durfde te besluiten om al terug te gaan en weer zo'n eindeloze gang te doorzoeken. Ze wisten niet hoelang ze in de eerste gang waren geweest; ze hadden geen stappen geteld en geen tekens achtergelaten. Zo maar als een stel domme avonturiers waren ze het onbekende tegemoet gegaan, achter de leider aan, die geen leiding wist te geven.

„Ik wou dat we naar Pim hadden geluisterd." Het was Joop die dat zei. Voor het eerst sinds zijn vrienden hem kenden gaf Joop Geurtse toe dat hij verkeerd had gehandeld. . .

Ben wilde hem van antwoord dienen, maar zijn linkerhand tastte plots in de leegte. Bijna had hij zijn evenwicht verloren, zo onverwacht was de muur ten einde. „De gang," juichte hij. „Jongens, ik heb de zijgang gevonden."

Opgewonden kwamen de anderen naar hem toe en ze schreeuwden van blijdschap toen ook zij het gat in de wand betastten. „Licht," riep Wim, „vlug, Joop, steek een lucifer aan."

Maar wat was dat nu weer voor eigenaardigheid? Waarom talmde hij zo met die lucifer? Joop had plotseling zijn gejuich gestaakt en er klonk schrille angst in zijn stem toen hij zei: „Het is hem niet. We hebben te vroeg gejuicht. . ."

„Is hem niet?" schreeuwde Ben ontdaan. „Hoe kun je dat zien in het stikkedonker? Steek dan toch een lucifer aan."

„Ik zal het doen," zei Joop gedwee, „maar ik zeg je dat het de verkeerde gang is. We moeten een nauwe gang rechts vinden en deze zit links."

„Da's niet waar," gilde Ben, op van de zenuwen. „Da's gemeen van je. Je hebt zelf gezegd dat we de eerste gang links moesten terugvinden en deze is de eerste links."

Wim legde een hand op Bens schouder. „Joop heeft gelijk," zei hij zacht. „Wat op de heenweg rechts was, ligt nu links. We zitten verkeerd, Ben."

Eindelijk streek Joop de lucifer aan en nu zag ook Ben het verschrikkelijke. Wat daar voor hen lag was niet de nauwe gang die zij zo wanhopig zochten, maar een zwart gapend hol in de berg.

„Nou niet huilen," zei Wim met onzekere stem. „Als we ons niet rustig houden, komen we hier nooit meer uit.

„Terug," beval Joop in paniek. „We moeten zo snel mogelijk terug naar de grote zaal. Er is nog maar één gang die de goede kan zijn." Hij gaf zelf het voorbeeld door gejaagd terug te lopen in de donkere gang. Tastend en struikelend volgden de anderen. Wim had Ben bij de arm genomen, want de jongen viel telkens over zijn eigen voeten. „Maak dan toch licht," huilde hij. „Steek dan toch een lucifer aan." Maar de anderen bleven doof voor zijn gesmeek. Ze zouden de lucifers nog hard genoeg nodig hebben. . .

Eindelijk streek Joop de lucifer aan en nu zag ook Ben het verschrikkelijke.

Hijgend struikelden ze voort. Ze namen niet eens meer de moeite om met hun voeten de bodem af te tasten bij iedere stap. Ze gleden met hun stukgeschuurde vingers langs de rotswand, die maar geen einde wilde nemen.

Eindelijk bereikten ze de grote zaal. „Nu eerst. . . rusten," hijgde Joop. „Een paar minuten maar. Is dat goed?"

„Best," stemde Wim met het voorstel in. „Maar eerst de toegang tot die derde gang opzoeken, anders weten we straks weer niet of we de goede hebben."

Joop streek een aantal lucifers aan en ze vonden de gapende opening, waarvan ze hoopten dat het de goede gang zou zijn.

„Nog zes. . ." telde Joop. „Als deze gang ook weer de verkeerde is, zullen we het verder zonder licht moeten stellen. . ."

„Het is de goede," zei Wim. „Dit móét de goede gang zijn. Die andere twee waren verkeerd. Kom, laten we verder gaan."

Maar Joop en Ben bleven zitten en zelf voelde Wim zich ook zo hopeloos moe, dat er voorlopig aan verder gaan niet te denken viel. „We komen hier nooit meer uit," zei Ben. „Nooit meer. We zullen omkomen, net als die voerman en zijn paard."

De anderen zeiden niets. Ze waren te uitgeput om nog ergens op te reageren. Zij zaten met hun rug tegen de kille muur en lieten de duisternis en de verschrikking van deze gruwelijke doolhof over zich komen.

„Nog zes lucifers," zei Joop tenslotte dof. „We moeten voor. . ." Hij streek er een aan om de toegang van de gang te verkennen en met zijn drieën struikelden ze naar binnen, wankelend als dronkemannen en met nog maar weinig hoop op redding. Nog vijf kostbare lucifers hadden ze en misschien was dit wéér een verkeerde gang.

Toen Wim, die voorop ging, eindelijk een gat in de rechterwand ontdekte, durfden zij er niet eens meer in te geloven dat het de goede zijgang was. Ze verknoeiden vier lucifers om de nauwe pijp te onderzoeken en ze waren het er niet over eens of dit nu een gang links of een gang rechts was. Alle gevoel voor richting hadden ze verloren. Maar er zat niets anders op dan in deze pijp te kruipen en op handen en voeten verder te gaan. Waarheen? Hoelang? Ze hadden er geen begrip meer van. Hun hoofd bonsde alsof ze koorts hadden. Hun handen en knieën waren stuk. Als in verdoving kropen ze verder, verder op hun verschrikkelijke tocht door de ingewanden van de Bemelerberg.

Toen de nauwe pijp plotseling overging in een wijde gang, bleven ze secondenlang op hun handen en knieën naar de streep daglicht liggen staren, die hun in de verte tegenscheen. Licht. Zij durfden het bijna niet meer te geloven. „Licht," schreeuwde Ben. „Jongens, ik zie licht."

Toen kropen ze overeind en haastten zich juichend en struikelend over hun eigen voeten naar de scheur in de bergwand, waar hun angstig avontuur begonnen was. Ze kwamen buiten en knipperden met hun ogen tegen het felle zonlicht, dat over de Limburgse heuvels scheen. Ze waren zo dankbaar en tegelijk zo verwonderd dat alles goed was afgelopen, dat ze op weg naar huis een tijdlang niet durfden praten. Eindelijk was Joop het, die als aanvoerder van de club der bokkerijders het woord nam. „We gaan allereerst naar Pim," zei hij. „We gaan vragen of hij weer in de club wil komen, want je hoeft helemaal geen lafaard te zijn om je verstand te gebruiken."

De laatste lucifer hebben ze bewaard als een herinnering aan hun gevaarlijke avontuur en Pim de Graaf is weer hun beste vriend en lid van hun club.

Ted en Tom

en de monsterrace

TED RAWLEY ZOU MET EEN NIEUWE SPORTWAGEN, DE METEOOR, MEEDOEN AAN EEN GROTE INTERNATIONALE AUTORACE DOOR EUROPA EN AFRIKA. HIJ EN ZIJN MONTEUR TOM BOYCE WAREN ONDERWEG NAAR DE STARTPLAATS VEDILLON IN MIDDEN-FRANKRIJK.

TOM KWAM TERUG MET EEN ARM VOL KRANTEN.

NOU, DE KRANTEN STAAN ER VOL VAN, HOOR!

KRANTEN EN TIJDSCHRIFTEN

SPREID ZE MAAR UIT OP DE MOTORKAP, DAN KUNNEN WE ZE BEKIJKEN!

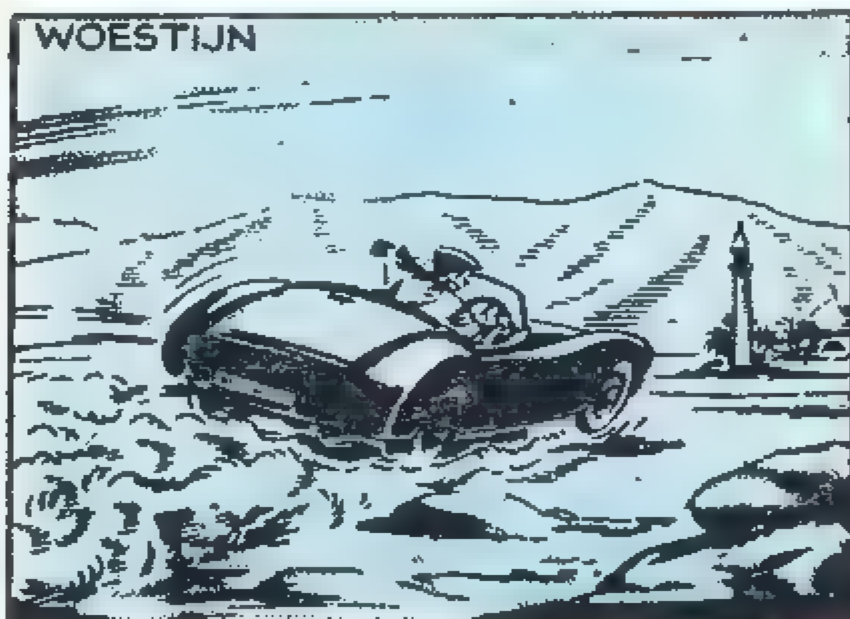

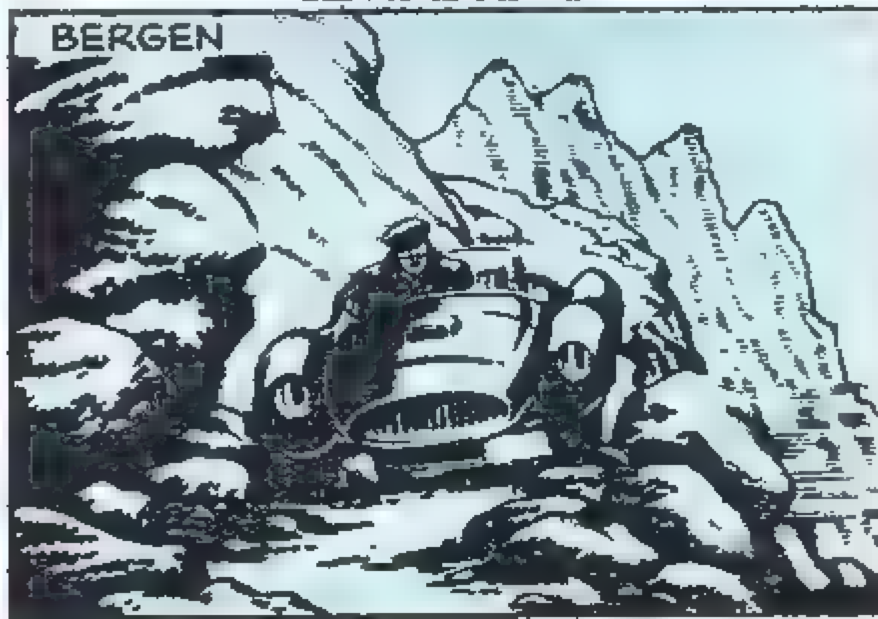

AANDACHTIG BEKEKEN TED EN TOM DE FOTO'S.

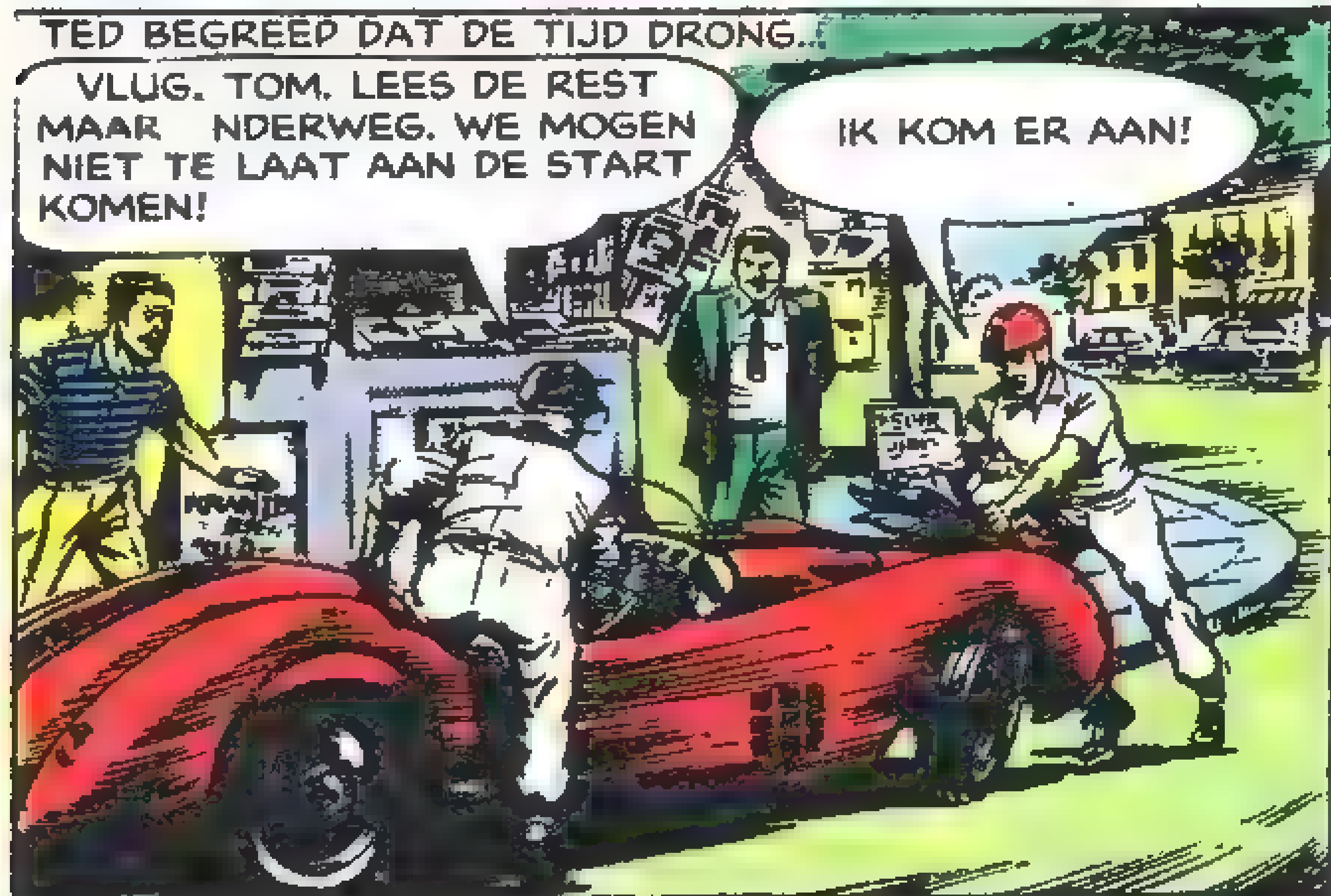
DE ECHO

ONZE FOTO'S GEVEN EEN BEELD VAN DE MOEILIJKHEDEN WAARMEE DE RENNERS TE MAKEN ZULLEN KRIJGEN

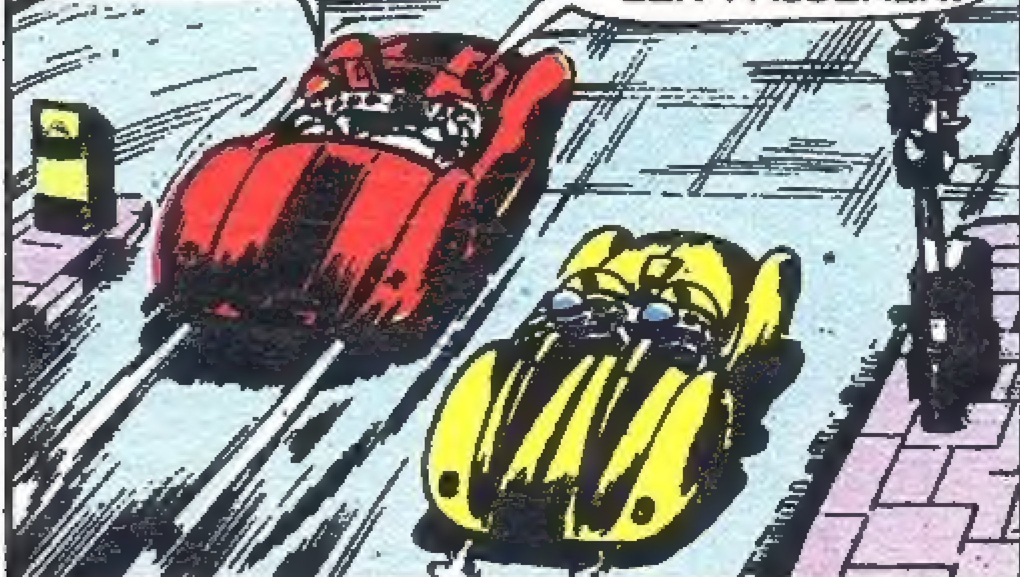

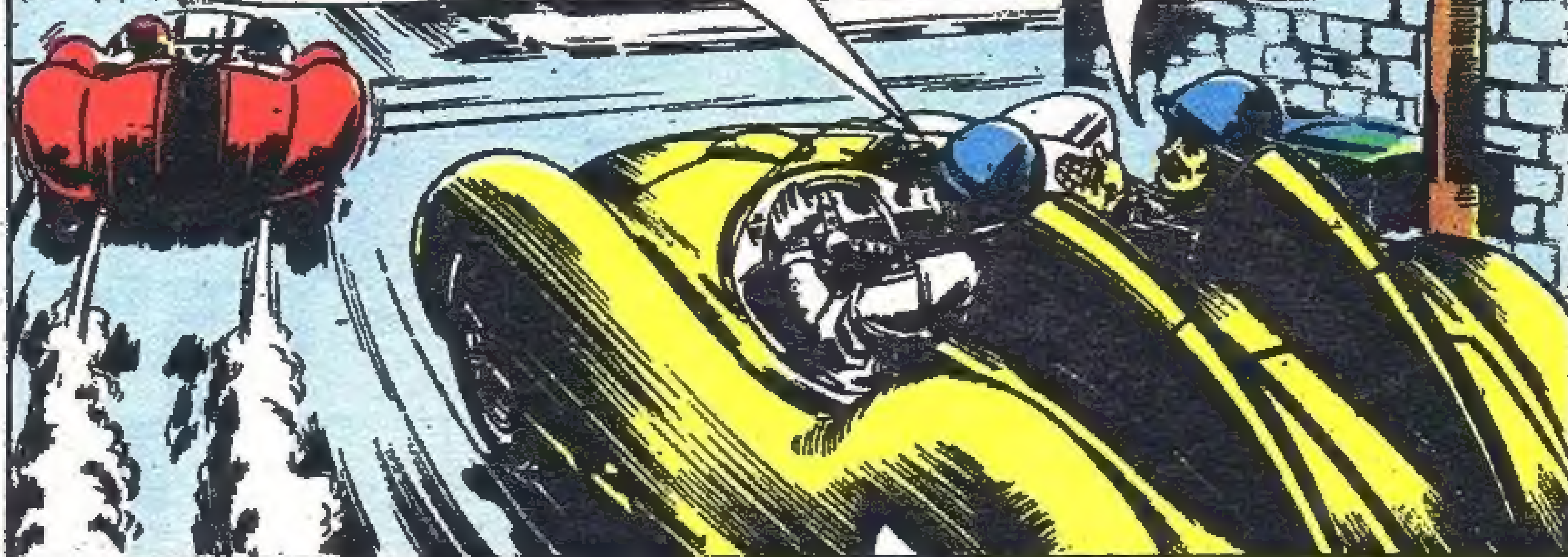

OPEENS WEES TOM VERONTWAARDIGD OP EEN VAN DE KRANTEN...
KIJK NOU EENS, HIER STAAT EEN STUKJE OVER DIE OPSCHEPPER BURT MALDON! LUISTER WAT ZE SCHRIJVEN...

EN TOM LAS:
BURT MALDON DENKT DAT HIJ ZAL WINNEN. „IK BEN ER BIJNA ZEKER VAN," ZEGT HIJ. „IK HEB EEN PRIMA WAGEN EN IK HEB ERVARING!"

MALDON VERGEET DAT ER MEER DEELNEMERS ZIJN DIE WILLEN WINNEN, ZOALS WIJ BIJVOORBEELD!

OP DAT OGENBLIK PASSEERDE DE METEOOR EEN ANDERE SPORTWAGEN.
ZAG JE WIE ER IN DIE WAGEN ZAT? BURT MALDON!
JA, IK ZAG HET. IK HOOP DAT WE HEM IN DE RACE OOK ZULLEN PASSEREN!

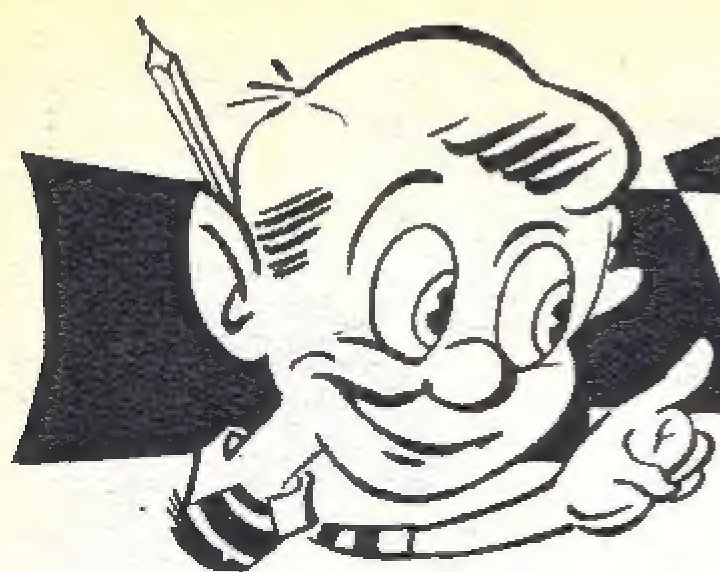

MALDON ZEI TEGEN TRENCH, ZIJN MONTEUR:
DIE RAWLEY DENKT ZEKER DAT HIJ HEEL WAT KAN! IK ZAL HEM EENS LATEN ZIEN WIE VAN ONS HET BESTE RIJDT!
DAT IS EEN GOED IDEE. DAN ZAL HIJ WEL EEN TOONTJE LAGER ZINGEN!

ZONDER OP HET VERKEER TE LETTEN SCHOOT MALDON VOORUIT.
LIEVE HELP, MALDON WIL ONS IN DEZE SMALLE STRAAT INHALEN! IS HIJ NOU HELEMAAL...

OPEENS KWAM ER EEN VRACHTWAGEN OM EEN HOEK.
KIJK UIT! JE BLOKKEERT DE WEG!

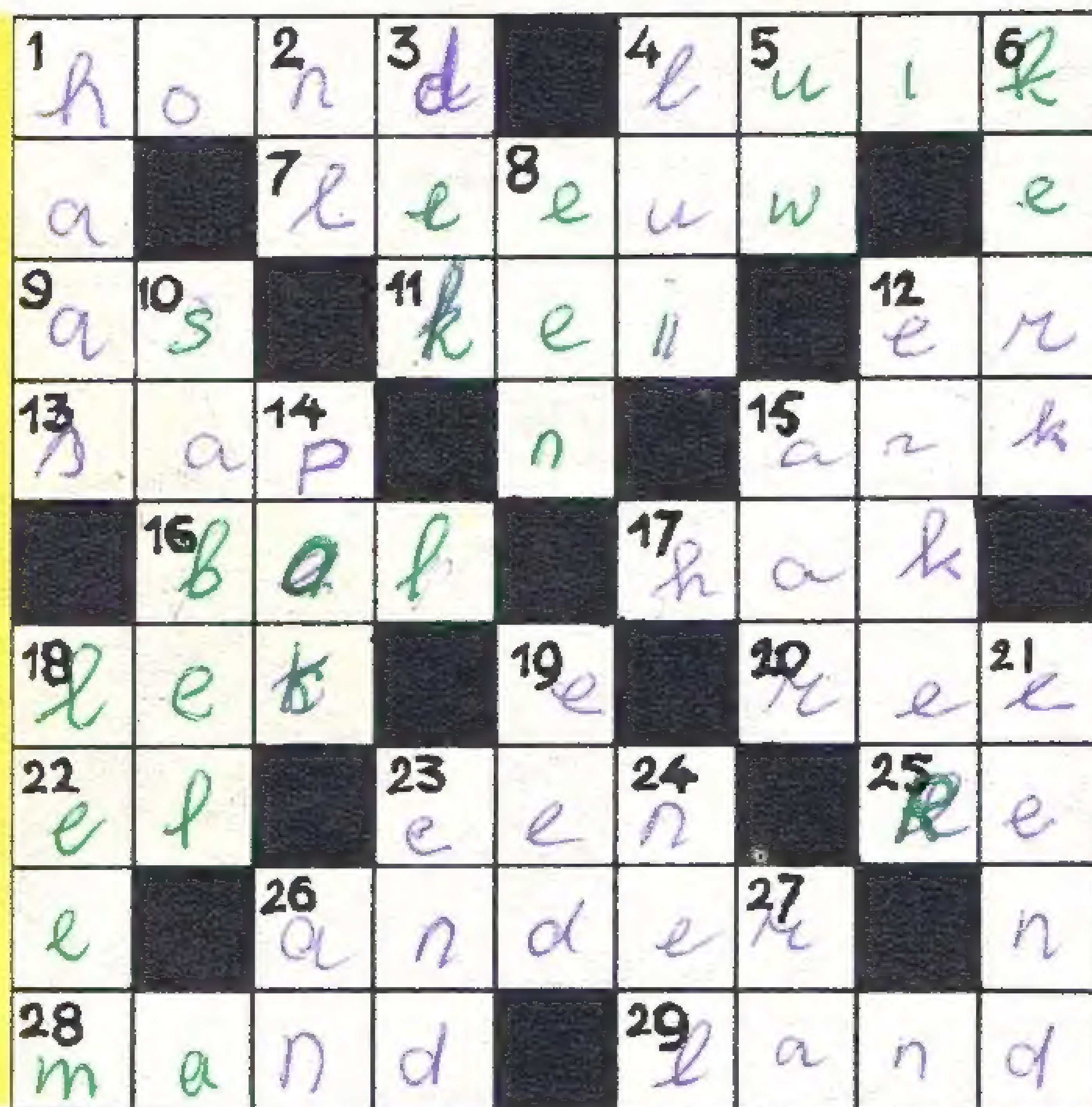

GA AAN DE KANT, RAWLEY! GA AAN DE KANT, ZEG IK JE!

TERWIJL DE VRACHTAUTO DICHTERBIJ KWAM...
ALLE MENSEN, WE KRIJGEN EEN AANRIJDING... EN DE RACE IS NOG NIET EENS BEGONNEN!

WIE PUZZELT ER MEE?

Kruiswoordraadsel

HORIZONTAAL:
1 Huisdier
4 Afsluiting
7 Roofdier
9 Spil
11 Steen
12 Begin van sprookjes
13 Vruchtenat
15 Vaartuig
16 Speelgoed
17 Deel van schoen
18 Opening
20 Hert
22 Maat
23 Telwoord
25 Muzieknoot
26 Niet ik maar een . . .
28 Korf
29 Grond

VERTICAAL:
1 Langoor
2 Namelijk
3 Deel van schip
4 Niet ijverig
5 Bezitt.voornaamw.
6 Groot gebouw
8 Telwoord
10 Wapen
12 Uitbouw
14 Kleding
15 Bloeiwijze
18 Grondsoort
19 Gelofte
21 Zwemvogel
23 Einde
24 Meisjesnaam
26 Meisjesnaam
27 Deel van mast

Wie weet het?

1. *OBELISK*
   a. ~~Tropisch insekt~~
   b. Pronknaald of -zuil
   c. ~~Geluksteen~~
2. *LAGUNE*
   a. ~~Reptiel~~
   b. ~~Komkommerachtige vrucht~~
   c. Strandmeertje
3. *GRAFOLOOG*
   a. Schriftkundige
   b. ~~Oudheidkundige~~
   c. ~~Begrafenisondernemer~~
4. *FITIS*
   a. ~~Dans~~
   b. Zangvogeltje
   c. ~~Sierstruik~~
5. *TALING*
   a. Klein soort eend
   b. ~~Waterplant~~
   c. ~~Zeevis~~
6. *PAMPA*
   a. ~~Eilandje in het IJselmeer~~
   b. ~~Klein soort beer~~
   c. Boomloze grasvlakte in Zuid-Amerika

ZIEKENLIJSTJE

Tetelepta Jeremina Miengo, Sanatorium „Sonnevanck", Prinses-Irenepaviljoen, Zaal 6, Harderwijk, vraagt om post. Haar hobby is het verzamelen van filmsterren-foto's en postzegels;

Eddy Schouten, Rochuspaviljoen, Sint-Laurentiusziekenhuis in Roermond, is negen jaar. Hij ligt al bijna vijf jaar en hij zou graag wat post ontvangen;

Frans de Bruyn, Ziekenzorg A 2, De Ruyterlaan 5 in Enschede, is veertien jaar. Wie stuurt hem eens een brief of een kaart? Frans is gek op voetballen;

Marius Aalbers, Sanatorium Dekkerswald, K30 H2, Groesbeek, moet nog een half jaar kuren. Hij is nu vijftien jaar en wil graag wat post en foto's van filmsterren.

Tetelepta, Eddy, Frans en Marius bedanken jullie bij voorbaat voor jullie reacties!

Oplossingen van de puzzels uit ons vorig nummer

Spreekwoordraadsel

K	IJ	B	G	G	H	V	IJ	W	E	A	W	G	E	M
L	*V*	O	*R*	A	*A*	L	*D*	E	*C*	C	*A*	R	*D*	U
O	E	*E*	I	*D*	R	*A*	E	*S*	H	*H*	L	*A*	A	*T*
K	R	R	L	E	K	S	L	P	T	T	S	M	M	S

De schuingedrukte letters vormen het spreekwoord
OVERDAAD SCHAADT

Gebroken woorden

ZANG	STEM
HOEK	TAND
STOK	ROOS
GRIJS	AARD
GELD	NOOD
ROER	DOMP

De eerste letters van de achterste lettergrepen vormen het woord STRAND.

De gouden kraag

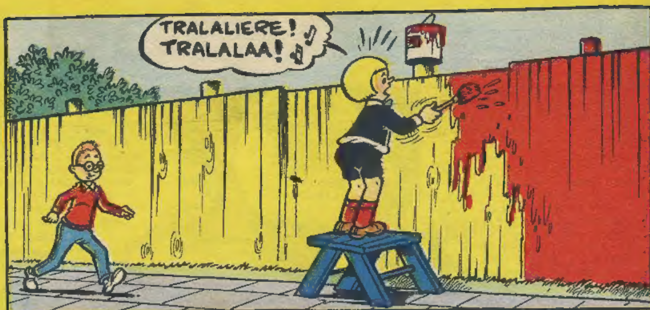

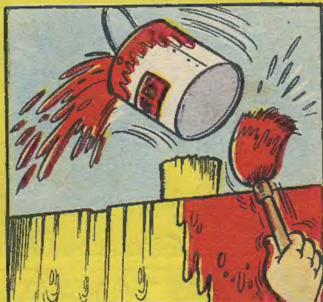

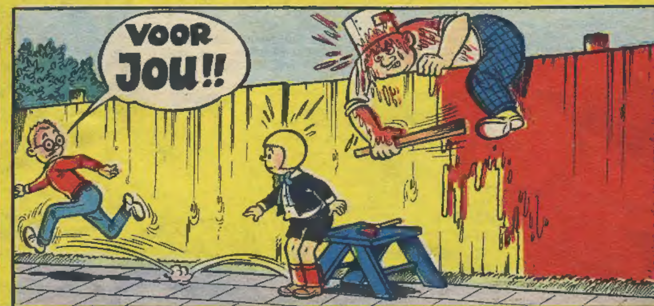

Voor Nederland: Redactie en administratie: Nassaulaan 51, Haarlem. Abonnementsprijs: 20 ct per nummer. Losse nummers: 30 ct.
Voor België adres: N.V. Tijdschriften Uitgevers Maatschappij, Van Schoonbekestraat 36, Antwerpen. Prijs: 5 frank.